

Handbok 2 för Raps modellsystem – den flerregionala modellen

Analyser och framskrivningar med den flerregionala modellen i Raps

Inledning

Vi utgår från att Du är förtrogen med den regionala modellen; Du har tillägnat dig Handbok 1 och har egen erfarenhet av hur man genomför olika slags kalibreringar av modellen. Detta om de förkunskaper Du förväntas besitta. Syftet med Handbok 2 är att ge grundläggande kunskaper och praktisk vägledning för att också kunna tillämpa den flerregionala modellen.

Skillnaden mellan den regionala och flerregionala modellen handlar främst om hanteringen av interregionala flöden, det vill säga, flyttning, handel och pendling mellan regioner. I den regionala modellen beräknas dessa flöden mellan aktuell region och övriga riket. I den flerregionala modellen görs dessa beräkningar för 21 län, och de interregionala flödena mellan län är balanserade. Det innebär att summa inflyttning blir lika med summa utflyttning och att summa export blir lika med summa import. Också den interregionala pendlingen balanseras.

Vidare görs en avstämning så att summa befolkning för alla län blir lika med rikets folkmängd enligt SCB:s scenario på nationell nivå. För länens ekonomi och arbetsmarknad görs ingen motsvarande avstämning mot scenariot på nationell nivå, men modellens parametrar kan kalibreras för att nå en godtagbar överensstämmelse.

Den flerregionala modellen är skapad för att göra framskrivningar och analyser av den regionala utvecklingen i hela landet, med givna scenarieförutsättningar på nationell nivå. Men modellen kan också användas i samband med framskrivningar och analyser för specifika regioner. Syftet kan då vara att bedöma om den regionala modellens resultat ger rimliga konsekvenser i övriga regioner, givet de nationella scenarieförutsättningarna.

Scenarieförutsättningar för den flerregionala modellen

När denna handbok skrivs (2023/2024) baseras scenarieförutsättningarna på SCB:s prognoser och regionala framskrivningar (från 2022), och Konjunkturinstitutets scenario för arbetsmarknad, makroekonomi och strukturomvandling (från 2022).

För en beskrivning av dessa scenarieförutsättningar, se Raps hemsida: Dokumentation om Raps\ Teoretisk dokumentation\ Scenarieförutsättningar*Scenarieförutsättningar 2022–2045, Framskrivning av regional utveckling i Raps*

1 Skapa projekt – Val av modelltyp

Välj modelltyp

Med Full modell görs beräkningar i alla delmodeller.

Om Du bara vill göra en flerregional befolkningsframskrivning väljer Du Flerregional/ Befolkning.

För denna handbok välj Flerregional/Full modell

När du klickat på ditt val av modelltyp ska du

- Välj lämpligt projektnamn
- Använd gärna rutan "Beskrivning" för kommentarer.
 - Exempel: Period för framskrivningen och de inställningar av modellen som Du tänker använda.
- Tryck på **Skapa**, och vänta tills knappen ändras till **Klar**

Enligt data i Grunddatabasen har det skapade projektet basår 2019 och möjligt horisontår 2050.

Vid modellkörningarna kommer vi att använda 2030 som horisontår.

Nästa steg är att **Öppna** projektet.

1 Skapa projekt - Demografi

Projektets data avser Statistik och Parametrar för alla delmodeller. Vi ska närmast göra en framskrivning av befolkningen med alternativa inställningar av modellen.

Vi börjar med att gå igenom de parametrar som berörs, i delmodellerna Demografi och Arbetsmarknad. I delmodell **Demografi** handlar det om två parametrar:

- a) *Befolkning i riket per ålder, kön och födelseland*. Används vid avstämning av modellberäknad befolkning mot SCB:s befolkningsprognos på **nationell** nivå.
- Notera! Denna avstämning är preliminär. Den slutliga avstämningen avser total befolkning, det vill säga, att total modellberäknad befolkning summerad till riket stämmer med SCB:s prognos.
- b) *Exogen befolkningsframskrivning*. Används vid avstämning mot SCB:s befolkningsframskrivning på **regional** nivå och avser befolkning per ålder, kön och kommun.
- Denna parametrar finns även i den regionala modellen, för avstämning av regionens modellberäknade befolkning mot SCB:s eller annan exogen befolkningsframskrivning.

Om parameteralternativ (b) inte tillämpas kommer (a) användas per automatik.

Raps

Framskrivning 2019-2030

Statistik Parametrar Aktiviteter Körning Resultat

Arbetsmarknad	Befolkning i riket per ålder, kön och födelseland	a
Bostadsmarknad	Dödsrisker	
Demografi	Dödsriskers utveckling över tiden	
Eftermodell kommun	Exogen befolkningsframskrivning	b
Regionalekonomi	exogen invandring till region	
	exogen utvandring till region	
	Fruksamhetstal	
	Fruksamhetstalens förändring över tiden	
	Inflyttarfördelning	
	InflyttarfördelningRegion	
	Utbildningsbyte	
	Utflyttarrisker	

1 Skapa projekt - Arbetsmarknad

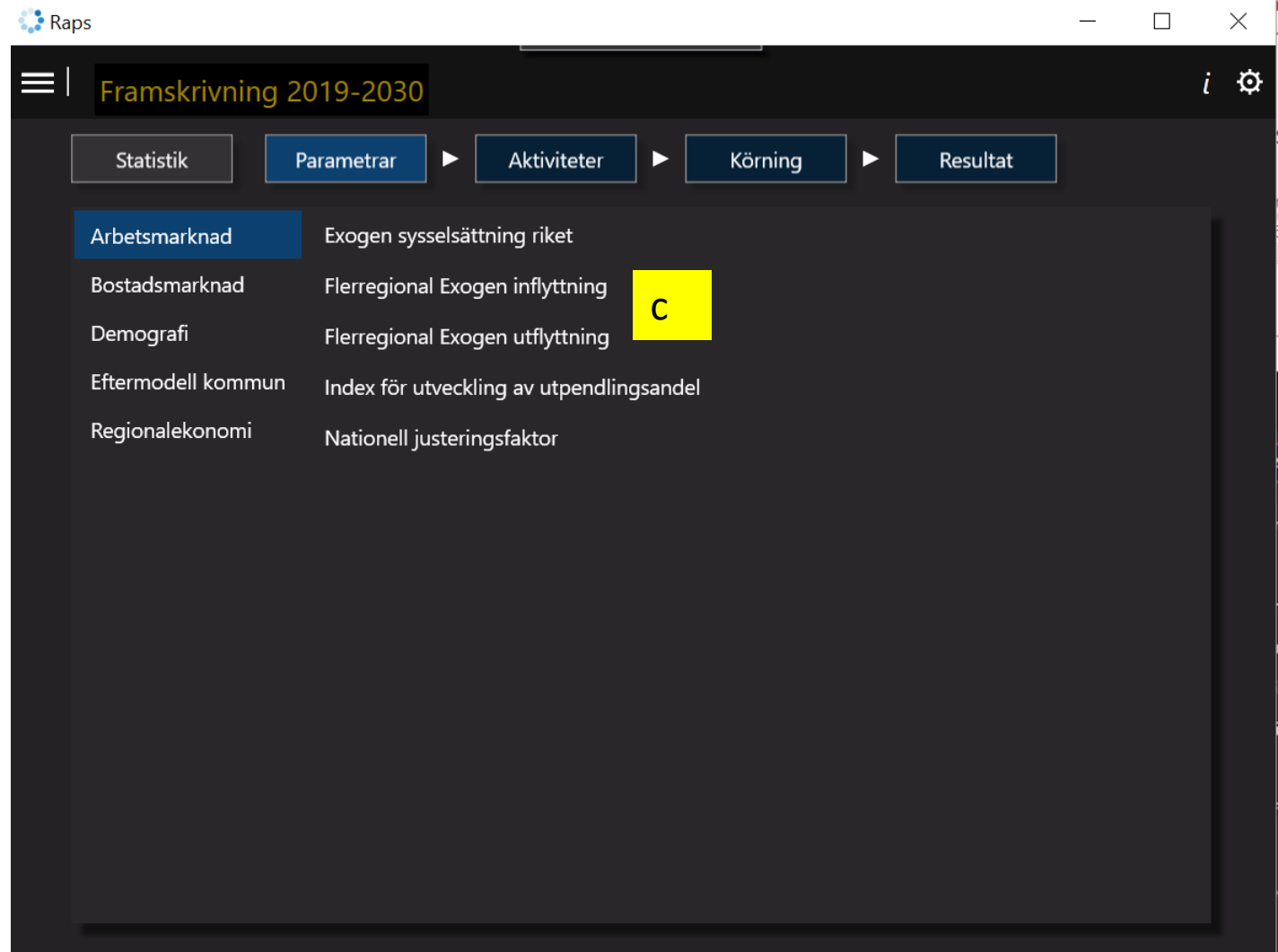
I delmodell **Arbetsmarknad** finns parametrar för Flerregional exogen in- och utflyttning, här markerade (c). Motsvarande parametrar finns också i den regionala modellen.

Dessa parametrar avser **inrikes** flyttningar. Parametrarna för utrikes flyttningar, dvs. invandring och utvandring finns i delmodell Demografi.

Om Du inte väljer exogen in-och utflyttning blir flyttningen modellberäknad.

- I den första modellkörningen använder vi exogen in- och utflyttning (c), och *exogen befolkningsframskrivning (b)*.
- I den andra modellkörningen använder vi exogen in- och utflyttning (c), och automatisk avstämning mot *Befolkning i riket per ålder, kön och födelseland (a)*.
- I den tredje modellkörningen använder vi modellberäknad flyttning, och automatisk avstämning mot *Befolkning i riket per ålder, kön och födelseland (a)*.

Efter analys och utvärdering av dessa tre modellkörningar förbereds och genomförs en kompletterande fjärde modellkörning.

Raps

Framskrivning 2019-2030

Statistik Parametrar Aktiviteter Körning Resultat

Arbetsmarknad	Exogen sysselsättning riket
Bostadsmarknad	Flerregional Exogen inflyttning C
Demografi	Flerregional Exogen utflyttning
Eftermodell kommun	Index för utveckling av utpendlingsandel
Regionalekonomi	Nationell justeringsfaktor

2 Modellkörning [1] - Modellspecifikation, Beskrivning

Modellspecifikation [Raps](#) *i*

Inställningar

Namn: Framskrivning 1

Demografi

Basår: 2019

Ekonomi

Horisontår: 2030

Arbetsmarknad

Senast körd

Bostadsmarknad

Eftermodell

Aktiviteter

Exogena branscher

Anteckningar

R **F** Länk

I den första modellkörningen tillämpas följande inställningar (detaljer redovisas i efterföljande bilder):

- > Exogen befolkningsframskrivning på regional nivå (SCB)
- > Exogen in- och utflyttning
- > Alternativ 0 (default) för alla parametrar i Ekonomi och Arbetsmarknad
- > Alternativ 1 (historiskt byggande) i Bostadsmarknad

Spara Kör modell Stäng

Nästa steg är att förbereda den första modellkörningen:

- Markera Körning
- Tryck därefter på + uppe i vänstra hörnet

I Modellspecifikation som därefter öppnas anges namn på modellkörningen och välj Horisontår (slutår).

Beskriv gärna modellens primära inställningar i fältet för Anmärkningar.

I nästa steg, genomförs specificerade inställningar av parametrar för respektive delmodell

2 Modellkörning [1] - Modellspecifikation, Demografi

Modellspecifikation Raps i ☰

Inställningar	Tabell	Alt 0	Alt 1	Alt 2
Demografi	Befolkning i riket per ålder och kön	↕ Default	↕ Annan	
Ekonomi	Regionens in- och utvandring	↕ Default	↕ Hög	↕ Låg
Arbetsmarknad				
Bostadsmarknad				
Eftermodell				
Aktiviteter				
Exogena branscher				

Avstämning mot regional befolkningsprognos
Demografi - Avstämning mot regional befolkningsprognos.
Avstämning mot nationell befolkningsprognos om rutan ej är markerad.
Har ingen effekt om inte Exogen flyttning är markerad. **b**

Autokalibrering av födda och avlidna Födda och avlidna kalibreras **d**

Spara Kör modell Stäng

För den första modellkörningen markeras 2 boxar:

- **Avstämning mot regional befolkningsprognos (b)**
Avser avstämning mot befolkning. Parameteralternativ *Befolkning i riket per ålder och kön och födelseland* tillämpas om (b) inte är markerad.
- **Autokalibrering av födda och avlidna (d)**
Tillämpas per kommun för år med statistik. För övriga år sker ingen avstämning för antalet födda och avlidna enligt SCB:s regionala befolkningsframskrivning.

Regionens in- och utvandring

Default-alternativet (Alternativ 0) återger antal in- och utvandrare per län enligt SCB:s regionala befolkningsframskrivning. Alternativ 1 (Hög) och Alternativ 2 (Låg) avser de alternativ med högre/lägre migration som SCB tar fram vart tredje år. I dessa alternativ har länets andel enligt Alternativ 0 multiplicerats med antal invandrare/ utvandrare på nationell nivå.

Fördelningen av länets invandrare och utvandrare per födelseland görs med basårets fördelning, fördelningen i den nationella prognosen och länets andel av total invandring och utvandring.

2 Modellkörning [1] - Modellspecifikation, Ekonomi

The screenshot shows the 'Modellspecifikation' interface. The left sidebar lists categories: Inställningar, Tabell, Demografi, Ekonomi (selected), Arbetsmarknad, Bostadsmarknad, Eftermodell, Aktiviteter, and Exogena branscher. The main area is titled 'Tillväxttakter' and 'Alt 0', with a 'KI22' button. Below are six parameter options, each with a description and a yellow label 'a' through 'f':

- a) Exogen bransch:** Modellen tar hänsyn till exogena branscher.
- b) Exogen kommunal nettokostnad:** Modellen skall ta hänsyn till exogen kommunal nettokostnad. Alternativ för tabellen Nettokostnadsförändring blir valbara.
- c) Exogen kommunal konsumtion:** Modellen skall ta hänsyn till exogen kommunal konsumtion.
- d) Exogen andel socialbidrag:** Modellen skall ta hänsyn till exogen andel socialbidrag. Alternativ för tabellen Kommunalekonomi blir valbara.
- e) Exogen reallöneutveckling:** Modellen skall ta hänsyn till exogen reallöneutveckling. Alternativ för tabellen Exogen reallöneutveckling blir valbara.
- f) Undanta bostadsbyggande:** Undanta bostadsbyggande i bygginvesteringar.

At the bottom are buttons for 'Spara', 'Kör modell', and 'Stäng'.

Tillväxttakter avser arbetsproduktivitet och exogen slutlig efterfrågan (investeringar, statlig konsumtion och utlandsexport). Tillväxttakter enligt KI22 (Konjunkturinstitutets Referensscenario september 2022).

För den första modellkörningen markeras **inga** boxar. I korthet innebär det att beräkningarna baseras på skattade samband i modellen (och inte exogen styrning). Korta kommentarer till de möjligheter att styra modellen som **inte** tillämpas i den första modellkörningen.

Alternativ för parameteralternativ Ekonomi:

- a) **Exogen bransch.** Branschens förändring av produktion och sysselsättning sätts exogen, det vill säga, branschen blir frikopplad från modellens samband
- b) **Exogen kommunal nettokostnad.** Default görs modellberäkning
- c) **Exogen kommunal konsumtion.** Per bransch. Alternativ till (b)
- d) **Exogen andel socialbidrag.** Default görs modellberäkning.
- e) **Exogen reallöneutveckling.** Default baseras löneutvecklingen på branschernas produktivitetstillväxt.
- f) **Undanta bostadsbyggande.** Det bostadsbyggande som beräknas i delmodell Bostadsmarknad blir inget tillägg till investeringar (för att undvika dubbelräkning).

2 Modellkörning [1] - Modellspecifikation, Arbetsmarknad

Modellspecifikation

Inställningar Tabell Alt 0

Demografi Flerregional Exogen In- och Utflyttning SCB

Ekonomi

Arbetsmarknad

Bostadsmarknad

Eftermodell

Aktiviteter

Exogena branscher

Exogen inflyttning a
Bestäm inflyttning exogen. Alternativ för tabeller
Exogen in och utflyttning blir valbara

Exogen utflyttning a
Bestäm utflyttning exogen. Alternativ för tabeller
Exogen in och utflyttning blir valbara

Balanserad arbetsmarknad efterfrågestyrd c
Används alltid vid analys av förändrad efterfrågan
vid analys med aktiviteter

Autokalibrera sysselsättning efter bransch b
Sysselsättningen kalibreras automatiskt efter br

Spara Kör modell Stäng

För den första modellkörningen markeras boxar för parameterintervall a). Därtill är det även möjligt att justera alternativ b) och c) för att styra modellen med de tillämpas **inte** i den första modellkörningen.

Alternativ för parameteralternativ Arbetsmarknad:

- a) **Exogen in- och utflyttning (per län).** Förutsättning för att tillämpa exogen befolkningsframskrivning. Det räcker med att markera en box, den andra markeras automatiskt.
- b) **Autokalibrera sysselsättning efter bransch.** Kan tills vidare inte tillämpas i den flerregionala modellen.
- c) **Balanserad arbetsmarknad efterfrågestyrd.** I den flerregionala modellen är inställningen default att efterfrågan på arbetskraft (sysselsättningen) anpassas till utbudet på arbetskraft (inklusive nettopendling) för att nå balans mellan utbud och efterfrågan.

2 Modellkörning [1] - Modellspecifikation, Bostadsmarknad

Modellspecifikation

Inställningar Tabell Alt 0 Alt 1

Demografi Bostadsbyggnadsplaner Default Hist. bygg.

Ekonomi

Arbetsmarknad

Bostadsmarknad

Eftermodell

Aktiviteter

Exogena branscher

Hyresnivå ändras i takt med småhuspriser **b**

Exogent bostadsbyggande **a**

Modellen skall ta hänsyn till exogent bostadsbyggande. Alternativ för tabellen Bostadsbyggnadsplaner blir valbara

Spara Kör modell Stäng

För bostadsmarknaden kan du göra två alternativ initialt. Exogent bostadsbyggande (a) och Hyresnivå ändras i takt med småhuspriser (b). För den första modellkörningen används endast Exogent bostadsbyggande (a).

Alternativ för parameteralternativ Bostadsmarknad:

- (a) Exogent bostadsbyggande.** Alternativ 0 (Default) innebär att bostadsbyggandet sätts lika med noll. Alternativ 1 (Historiskt byggande) är en framskrivning per år och kommun med ett genomsnitt av de senaste fem årens bostadsbyggande (småhus och lägenheter i flerbostadshus). Modellberäknat bostadsbyggande innebär att bostadsbyggandet beräknas med stöd av beräknat antal hushåll i regionen.
- (b) Hyresnivå ändras i takt med småhuspriser** är en komponent i hushållsberäkningen.

2 Modellkörning [1] - Modellspecifikation, övrigt och Kör modell

Övriga delmodeller

- **Eftermodell**
 - Eftermodellen hanterar parametrar inom systemen för kommunalekonomisk utjämning.
 - Observera! Denna del av eftermodellen har inte uppdaterats och är inte tillämplig. Modellens hantering av kommunalekonomisk utjämning ska ersättas. Det planeras ske 2024.
- **Aktiviteter**
 - Aktivitet avser en exogen branschhändelse, exempelvis företagsetablering eller varsel.
 - Inga aktiviteter specificeras för de inledande modellkörningarna.
- **Exogena branscher**
 - Inga exogena branscher har aktiverats.

Kör modell

- Modellspecifikationen är klar för första körningen.
 - **Gå tillbaka till Inställningar**
 - **Tryck på Spara, därefter Kör modell.**
- När loggen anger att modellkörningen är klar, **tryck på Klar.**
- Gå till **Resultat** och Skapa **Snabbrapport Befolkning**

2 Modellkörning [1] - Snabbrapport Befolkning, alla län

Variabelnamn	Modkor	2019	2020	2021	2025	2030
Befolkning	0	10 327 589	10 379 295	10 452 326	10 676 587	10 917 101
	1		10 379 267	10 452 281	10 676 543	10 917 086
<i>Befolkning beräknad med födelse- och flyttnetto</i>	0	10 327 589	10 376 123	10 440 775		
	1		10 376 128	10 440 781		
Befolkning, 20-64 år	0	5 858 492	5 876 835	5 903 486		
	1		5 876 834	5 903 485	6 001 719	6 101 819
Födda	0	114 523	113 077	114 263		
	1		113 077	114 263	115 378	120 513
Avlidna	0	88 766	98 124	91 958		
	1		98 124	91 958	89 720	94 931
Inflyttning	0	652 256	648 941	675 501		
	1		612 948	621 000	622 508	633 517
Utflyttning	0	584 169	615 360	633 154		
	1		579 362	578 652	584 942	597 759
<i>Inflyttning - Utflyttning</i>	0	68 087	33 581	42 347		
	1		33 586	42 348	37 566	35 758

Snabbrapport **Befolkning** avser data för hela riket, det vill säga, summerat för alla regioner. Pivottabellen har redigerats och kompletterats med variabler i *kursiv*.

Befolkning beräknad med netton är befolkning föregående år plus årets födelsenetto och flyttnetto. Befolkning beräknad avviker från Befolkning enligt statistik på grund av att statistiken innehåller en justeringspost som avser födslar, dödsfall, in- och utflyttningar som rapporterats under året, men som inträffat före den 1 januari.

Inflyttning minus Utflyttning, det vill säga utrikes flyttnetto, Invandrare/utvandrare per län är exogent bestämd enligt SCB:s framskrivning på regional nivå.

För år med statistik görs avstämning mot födda och avlidna per kommun genom autokalibrering.

- För att summan av modellberäknat antal födda och avlidna ska stämma bättre med SCB:s prognos på nationell nivå kan förändringen av födelsetal och dödsrisiker kalibreras enligt beskrivning i Handbok 1.
- **Observera** att exogen befolkningsframskrivning avser befolkning per kommun, ålder, kön och födelseland, men ingen avstämning mot SCB:s framskrivning av födda, avlidna, inflyttade och utflyttade per kommun.
- Variablerna in- och utflyttning är definierade per kommun. Utflyttare från länens kommuner beräknas med utflyttarrisker; inflyttare beräknas med länens flyttnetto och utflyttning från länens kommuner. Länens flyttnetto är exogent bestämda och baseras på SCB:s framskrivning **per län** för inrikes och utrikes flyttningar.

2 Modellkörning [1] - Snabbrapport Arbetsmarknad, alla län

Variabelnamn	Modkor	2019	2020	2021	2025	2030	2020-2030 per år %
Befolkning	0	10 327 589	10 379 295	10 452 326			
	1		10 379 267	10 452 281	10 676 543	10 917 086	0,5%
Arbetskraftsutbudet	0	5 234 066	5 209 689				
	1		5 370 301	5 395 509	5 519 151	5 638 210	0,5%
Sysselsatt dagbefolkning	0	5 054 893	4 976 744				
	1		5 167 021	5 188 440	5 313 518	5 430 161	0,5%
Sysselsatta nattbefolkning	0	5 054 893	4 976 744				
	1		5 167 021	5 188 440	5 313 518	5 430 161	0,5%
Inpendling region	0	327 001	328 916				
	1		346 157	348 993	358 892	369 267	0,6%
Utpendling region	0	327 001	328 916				
	1		346 157	348 993	358 892	369 267	0,6%
Arbetslösa	0	179 173	232 945				
	1		203 279	207 069	205 632	208 048	0,2%
Arbetslöshetstal %	0	3,4%	4,5%				
	1		3,8%	3,8%	3,7%	3,7%	-0,3%

Snabbrapport **Arbetsmarknad** avser data för riket, summa för alla regioner. Tabellen har redigerats och kompletterats med det relativa *Arbetslöshetstalet* (antalet arbetslösa i procent av arbetskraften), vilket anges i *kursiv* text i tabellen.

Statistiken visar en negativ förändring mellan 2019 och 2020, orsakad av Covid19-pandemins effekter. Dessa effekter ingår **inte** i modellens beräkningar, inte heller i Konjunkturinstitutets scenario.

I framskrivningen beräknas sysselsättningen i hela riket öka med 0,5 procent i genomsnitt per år mellan 2020-2030. Det ligger i linje med Konjunkturinstitutets scenario, där totalt antal arbetade timmar beräknas öka med drygt 0,6 procent per år 2019-2030.

Pendlingen över länsgräns beräknas öka något snabbare än sysselsättningen, med 0,6 procent per år. Varför? I modellen antas att andelen in- och utpendlare i respektive län inte förändras, men det antagandet avser grupper definierade av ålder, kön, födelse- och utbildningsgrupp.

Att den genomsnittliga andelen pendlare ökar förklaras främst av att utbildade personer ökar som andel av alla sysselsatta och att andelen pendlare är högre för utbildade personer. Det kan Du kontrollera genom att skapa rapporter från statistik Arbetsmarknad och ta fram variablerna per utbildningsgrupp.

2 Modellkörning [1] - Snabbrapport Eftermodell, per kommun

fx =AVKORTA(B2/100;0)

A	B	C	D	E	F	G	H
Län	Kommun	Bef 2020	Bef 2030	Sys 2020	Sys 2030	Sysn 2020	Sysn 2030
1	114	47184	52061	14935	16420	23965	26403
1	115	34119	36767	9294	10153	17810	19350
1	117	46644	53217	11894	13431	23794	26945
1	120	45565	50808	12825	14232	23902	26276
1	123	81274	91416	28405	31750	40584	45828
1	125	28879	31066	8798	9625	14407	15456
1	126	113234	122083	50035	54912	57445	62487
1	127	94847	103450	26578	29768	45405	51360
1	128	16959	18239	3409	3778	8338	9065
1	136	93690	105430	31386	35269	47807	53993
1	138	48678	52571	12330	13458	24871	26727
1	139	30195	34445	10472	11728	15167	17132
1	140	11222	12790	3256	3651	5943	6668
1	160	72755	78648	26180	28220	36407	39296
1	162	32712	32825	20729	21570	14931	14805
1	163	73990	79607	26823	29062	37148	40120
1	180	975551	1052218	713815	770911	526832	569920
1	181	100111	107661	56320	62098	48487	52662

... Hushåll_Bostadsmarknad Eftermodell_Pivot Eftermodell Invandring_Utva

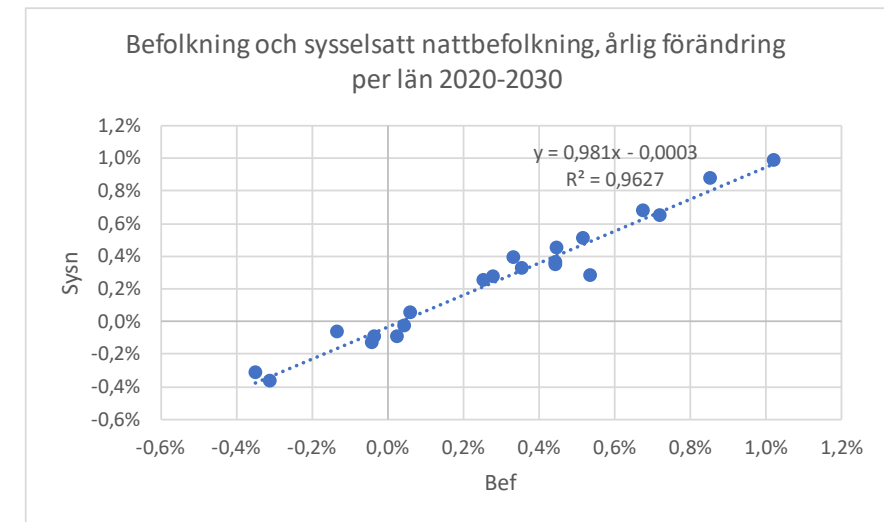
I snabbrapportens tabell **Eftermodell** redovisas Befolkning (Bef), Sysselsatt dagbefolkning (Sys) och Sysselsatt nattbefolkning (Sysn) per kommun. Här använder vi dessa beteckningarna för respektive variabel i en ny pivottabell för beräknade värden 2020 och 2030.

För att ta fram motsvarande data per län har tabellen kompletterats med kolumn 'Län' genom att använda Excelfunktionen Avkorta.

Infoga en ny pivottabell med variablerna redovisade per län. Detta redovisas på nästa sida.

2 Modellkörning [1] - Snabbrapport Eftermodell, per län

Län	Bef2020	Bef2030	Per år %	Sys2020	Sys2030	Per år %	Sysn2020	Sysn2030	Per år %
01 Stockholms län	2 391 988	2 604 447	0,9%	1 309 008	1 425 889	0,9%	1 242 430	1 355 928	0,9%
03 Uppsala län	388 394	430 042	1,0%	174 354	192 670	1,0%	198 641	219 177	1,0%
04 Södermanlands län	299 397	313 032	0,4%	125 001	130 012	0,4%	138 439	143 523	0,4%
05 Östergötlands län	467 158	488 553	0,4%	225 820	236 210	0,5%	228 846	239 290	0,4%
06 Jönköpings län	365 009	378 200	0,4%	190 009	196 432	0,3%	186 888	193 026	0,3%
07 Kronobergs län	202 263	208 013	0,3%	105 595	108 841	0,3%	100 027	102 812	0,3%
08 Kalmar län	246 008	246 677	0,0%	115 673	114 739	-0,1%	117 981	116 872	-0,1%
09 Gotlands län	60 124	63 426	0,5%	28 998	29 859	0,3%	29 518	30 349	0,3%
10 Blekinge län	159 055	156 970	-0,1%	73 828	73 302	-0,1%	74 509	74 000	-0,1%
12 Skåne län	1 389 333	1 486 231	0,7%	640 815	684 780	0,7%	652 059	697 652	0,7%
13 Hallands län	336 748	361 892	0,7%	149 930	159 541	0,6%	170 628	181 963	0,6%
14 Västra Götalands lä	1 734 440	1 826 465	0,5%	896 591	942 765	0,5%	881 449	927 054	0,5%
17 Värmlands län	282 881	281 887	0,0%	132 318	131 069	-0,1%	135 714	134 425	-0,1%
18 Örebro län	305 642	315 968	0,3%	147 493	153 379	0,4%	148 667	154 599	0,4%
19 Västmanlands län	277 140	289 709	0,4%	127 280	131 821	0,4%	132 462	137 165	0,3%
20 Dalarnas län	287 676	288 957	0,0%	138 364	138 243	0,0%	138 985	138 632	0,0%
21 Gävleborgs län	287 500	286 319	0,0%	134 537	133 194	-0,1%	136 525	134 706	-0,1%
22 Västernorrlands län	244 554	236 154	-0,3%	119 482	115 825	-0,3%	119 293	115 589	-0,3%
23 Jämtlands län	131 155	131 974	0,1%	66 026	66 442	0,1%	66 766	67 133	0,1%
24 Västerbottens län	273 190	280 200	0,3%	139 382	143 093	0,3%	140 915	144 511	0,3%
25 Norrbottens län	249 614	241 971	-0,3%	126 518	122 056	-0,4%	126 280	121 758	-0,4%
Riket	10 379 267	10 917 086	0,5%	5 167 022	5 430 162	0,5%	5 167 022	5 430 162	0,5%

Befolkningens förändring, som är exogent bestämd från SCB:s exogena befolkningsframskrivning, bestämmer i grunden hur arbetskraft och sysselsättning förändras. Figuren ovan visar att länens sysselsättning i stort sett förändras i samma takt som länens totala befolkning (alla åldrar).

3 Modellkörning [2] - Modellspecifikation, Beskrivning

Modellspecifikation Raps i

Inställningar

Namn: Framskrivning 2

Demografi

Basår: 2019

Ekonomi

Horisontår: 2030

Arbetsmarknad

Senast körd

Bostadsmarknad

Eftermodell

Aktiviteter

Exogena branscher

Anteckningar

R F Länk

I den andra modellkörningen tillämpas följande inställningar:

- > Avstämning mot befolkning i riket per ålder, kön och födelseland
- > Exogen in- och utflyttning (samma som i modellkörning 1)
- > Alternativ 0 (default) för alla parametrar i Ekonomi och Arbetsmarknad (samma som i modellkörning 1)
- > Alternativ 1 (historiskt byggande) i Bostadsmarknad (samma som i modellkörning 1)

Spara Kör modell Stäng

Vi ska nu övergå till Modellkörning 2

- Kopiera modellkörning 1, benämnen kopian Framskrivning 2
- Redigera och beskriv modellens primära inställningar i fältet för anteckningar

I Modellspecifikation anges:

- Namn
- Horisontår.

Beskriv gärna modellens primära inställningar i fältet för Anteckningar.

I nästa steg specificeras parametrar för delmodell Demografi. För övriga delmodeller är specifikationen samma som i modellkörning 1.

3 Modellkörning [2] - Modellspecifikation, Demografi

The screenshot shows the 'Modellspecifikation' (Model Specification) interface. On the left is a sidebar with categories: Inställningar, Demografi, Ekonomi, Arbetsmarknad, Bostadsmarknad, Eftermodell, Aktiviteter, and Exogena branscher. The 'Demografi' category is selected. The main area is titled 'Tabell' and shows two rows of settings for 'Alt 0', 'Alt 1', and 'Alt 2'. The first row is 'Befolkning i riket per ålder och kön' with options 'Default', 'Annan', and 'Låg'. The second row is 'Regionens in- och utvandring' with options 'Default', 'Hög', and 'Låg'. Below the table, there is a section 'Avstämning mot regional befolkningsprognos' with a yellow box labeled 'b' next to it. Below that is a section 'Autokalibrering av födda och avlidna' with a yellow box labeled 'd' next to it. At the bottom are buttons for 'Spara', 'Kör modell', and 'Stäng'.

	Alt 0	Alt 1	Alt 2
Befolkning i riket per ålder och kön	Default	Annan	
Regionens in- och utvandring	Default	Hög	Låg

b Avstämning mot regional befolkningsprognos
Demografi - Avstämning mot regional befolkningsprognos.
Avstämning mot nationell befolkningsprognos om rutan ej är markerad.
Har ingen effekt om inte Exogen flyttning är markerad.

d Autokalibrering av födda och avlidna Födda och avlidna kalibreras

Spara Kör modell Stäng

För den andra modellkörningen markeras *Autokalibrering av födda och avlidna* (d).

Därtill ska *Befolkning i riket per ålder och kön* (och *födelseland*) tillämpas eftersom (b) **inte** är markerad.

3 Modellkörning [2] - Snabbrapport Befolkning, alla län

Variabelnamn	Modkor	2019	2020	2021	2025	2030
Befolkning	0	10 327 589	10 379 295	10 452 326	10 676 587	10 917 101
	1		10 379 267	10 452 281	10 676 543	10 917 086
	2		10 379 294	10 452 325	10 676 586	10 917 101
<i>Befolkning beräknad med födelse- och flyttnetton</i>	0	10 327 589	10 376 123	10 440 775		
	1		10 376 128	10 440 781		
	2		10 376 128	10 440 781		
Befolkning, 20-64 år	0	5 858 492	5 876 835	5 903 486		
	1		5 876 834	5 903 485	6 001 719	6 101 819
	2		5 874 825	5 900 215	5 972 475	6 044 067
Födda	0	114 523	113 077	114 263		
	1		113 077	114 263	115 378	120 513
	2		113 077	114 263	114 221	119 163
Avlidna	0	88 766	98 124	91 958		
	1		98 124	91 958	89 720	94 931
	2		98 124	91 958	90 712	97 561
Inflyttning	0	652 256	648 941	675 501		
	1		612 948	621 000	622 508	633 517
	2		612 948	621 107	623 654	634 884
Utflyttning	0	584 169	615 360	633 154		
	1		579 362	578 652	584 942	597 759
	2		579 362	578 759	586 087	599 125
<i>Inflyttning - Utflyttning</i>	0	68 087	33 581	42 347		
	1		33 586	42 348	37 566	35 758
	2		33 586	42 348	37 567	35 759

Snabbrapport **Befolkning** för modellkörning 2 har här kompletterats med sparade resultat för modellkörning 1. Rikets befolkning för 2025 och 2030 enligt SCB:s prognos, vilket anges i *kursiv*.

I modellkörning 2 stämmer total befolkning exakt med SCB:s prognos. Det är en följd av att den slutliga avstämningen avser total befolkning. Däremot görs ingen slutlig avstämning per ålder och kön.

Modellkörning 1, som är helt avstämd mot SCB:s befolkningsframskrivning per ålder och kön, visar en större befolkning 20-64 år än modellkörning 2. År 2030 är skillnaden drygt 57 000.

Att befolkningen i modellkörning 2 inte har samma åldersfördelning som i SCB:s prognos framgår också av färre antal födda och fler antal avlidna jämfört med modellkörning 1.

In- och utflyttning beräknas på samma sätt som i modellkörning 1 och länens flyttnetto är samma som i modellkörning 1. Varför har inte inflyttning och utflyttning samma värden som i modellkörning 1?

Förklaringen är att befolkningen per kommun inte har samma värden i modellkörning 1 och 2. Det förändrar utflyttningen per kommun, som beräknas med utflyttarrisker. Utflyttningen från och inflyttningen till länens kommuner förändras lika mycket – eftersom flyttnettot per län är givet.

3 Modellkörning [2] - Snabbrapport Eftermodell, per län

Län	Befolkning 2030			Sys dagbefolkning 2030			Sys nattbefolkning 2030			
	Modellkörning	1	2	diff 2-1	1	2	diff 2-1	1	2	diff 2-1
01 Stockholms län		2 604 447	2 602 775	-1 671	1 426 183	1 414 420	-11 763	1 356 198	1 344 433	-11 764
03 Uppsala län		430 042	431 020	978	193 015	191 366	-1 650	219 589	217 840	-1 749
04 Södermanlands län		313 032	313 050	18	130 012	129 284	-729	143 537	142 787	-750
05 Östergötlands län		488 553	487 396	-1 157	235 838	235 272	-566	238 909	238 402	-506
06 Jönköpings län		378 200	376 915	-1 285	196 287	194 725	-1 562	192 873	191 376	-1 497
07 Kronobergs län		208 013	207 478	-535	108 868	108 113	-755	102 820	102 122	-698
08 Kalmar län		246 677	246 142	-536	114 694	114 006	-688	116 826	116 138	-687
09 Gotlands län		63 426	63 449	23	29 923	29 407	-516	30 414	29 885	-529
10 Blekinge län		156 970	156 741	-229	72 867	72 684	-182	73 563	73 380	-183
12 Skåne län		1 486 231	1 487 480	1 250	685 835	684 819	-1 016	698 721	697 819	-902
13 Hallands län		361 892	361 874	-19	159 746	158 270	-1 476	182 199	180 442	-1 758
14 Västra Götalands län		1 826 465	1 831 084	4 619	942 008	940 864	-1 144	926 254	925 114	-1 140
17 Värmlands län		281 887	281 240	-647	131 088	130 500	-588	134 444	133 859	-585
18 Örebro län		315 968	316 341	374	153 032	152 213	-818	154 240	153 476	-764
19 Västmanlands län		289 709	290 961	1 252	131 792	131 260	-532	137 139	136 653	-486
20 Dalarnas län		288 957	287 786	-1 171	137 912	137 801	-110	138 299	138 203	-96
21 Gävleborgs län		286 319	286 618	299	133 146	132 795	-351	134 654	134 314	-341
22 Västernorrlands län		236 154	236 210	56	115 696	115 385	-311	115 455	115 150	-305
23 Jämtlands län		131 974	131 714	-260	66 620	65 997	-623	67 307	66 667	-641
24 Västerbottens län		280 200	279 261	-938	143 376	141 693	-1 683	144 799	143 129	-1 670
25 Norrbottens län		241 972	241 566	-405	122 042	120 655	-1 386	121 737	120 341	-1 396
Riket		10 917 086	10 917 101	15	5 429 979	5 401 530	-28 449	5 429 979	5 401 530	-28 449

I modellkörning 2 blir befolkningen per län inte samma som i modellkörning 1. Förklaringen är i korthet följande:

Vid den slutliga avstämningen varje år beräknas kvoten mellan rikets befolkning, enligt SCB:s prognos, och summan av regionernas modellberäknade befolkning. Därefter görs en kvotjustering. Summan av regionernas beräknade befolkning är större än i SCB:s prognos därför att det modellberäknade födelsenettet är större. Det kan åtgärdas genom att förändringen av födelsetal och dödsrisker kalibreras enligt beskrivning i Handbok 1. Vi ska genomföra en sådan kalibrering längre fram.

I alla län blir sysselsatt dag- och nattbefolkning lägre än i modellkörning 1; år 2030 är skillnaden totalt drygt 28 000. Det förklaras av skillnader i befolkningens åldersfördelning; i föregående bild kunde vi se att för gruppen 20-64 år är skillnaden drygt 57 000 år 2030. Det görs en avstämning mot rikets befolkning per ålder, kön och födelseland. Men den avstämningen är preliminär och görs efter att sysselsättningen har beräknats.

Vi ska längre fram återkomma till en reviderad och kalibrerad version av Modellkörning 2.

Men närmast ska vi gå igenom det tredje alternativet för framskrivning, med **modellberäknad flyttning**.

4 Modellberäknad flyttning - Medelvärden för årliga flyttningar

Från Län	Till Län																									Summa från
	1	3	4	5	6	7	8	9	10	12	13	14	17	18	19	20	21	22	23	24	25					
1	0	5 460	4 110	2 443	1 039	527	1 134	891	441	4 296	734	4 051	963	1 489	1 805	1 834	1 739	1 184	847	1 251	1 018	37 255				
3	5 031	0	367	427	206	93	168	139	72	675	129	863	206	321	887	525	1 059	285	215	306	239	12 212				
4	3 183	455	0	918	182	84	163	70	52	419	109	640	159	459	733	228	158	125	89	130	120	8 473				
5	2 810	467	734	0	975	225	655	89	129	1 020	208	1 424	234	583	312	252	189	160	116	192	175	10 948				
6	1 253	211	161	975	0	634	493	40	158	1 147	562	2 196	130	233	130	119	87	84	65	106	86	8 870				
7	699	113	94	268	596	0	578	32	417	1 676	380	817	58	86	70	57	48	46	38	61	47	6 183				
8	1 130	189	157	775	553	601	0	86	412	1 090	161	826	82	132	113	94	77	69	51	85	67	6 750				
9	742	138	67	99	44	39	105	0	24	155	35	199	30	42	45	44	42	33	25	42	29	1 976				
10	549	81	57	152	162	423	420	21	0	1 635	132	498	38	52	51	45	39	31	22	48	37	4 492				
12	4 264	619	357	867	944	1 401	846	146	1 426	0	1 510	3 386	303	373	298	293	224	239	183	355	298	18 333				
13	759	131	86	206	438	307	140	30	107	1 634	0	3 611	120	106	79	85	55	59	64	82	78	8 179				
14	4 896	869	536	1 277	1 981	647	674	183	388	3 575	4 591	0	1 617	1 028	529	609	403	402	385	597	508	25 694				
17	1 089	261	165	292	161	63	87	31	46	398	145	1 838	0	750	197	272	114	86	82	99	84	6 261				
18	1 714	361	379	640	245	92	120	44	54	475	129	1 175	692	0	573	392	163	109	73	122	95	7 646				
19	1 820	857	632	362	131	60	103	48	48	357	90	612	168	608	0	624	209	128	87	130	121	7 195				
20	1 751	659	256	323	148	68	114	53	49	382	110	742	299	449	681	0	574	166	175	187	140	7 325				
21	1 856	1 168	183	255	119	55	85	47	40	306	71	531	125	196	252	557	0	490	241	271	155	7 004				
22	1 438	412	175	244	116	62	81	37	42	327	77	542	99	153	174	173	520	0	447	923	291	6 332				
23	824	268	101	156	80	42	65	32	32	228	74	427	95	88	107	179	273	474	0	325	143	4 013				
24	1 577	405	172	252	136	72	101	48	55	438	94	733	117	166	176	194	286	838	316	0	1 056	7 233				
25	1 285	366	175	263	124	63	91	38	51	378	97	662	103	139	178	181	217	325	149	1 312	0	6 195				
Summa till	38 671	13 489	8 964	11 195	8 381	5 557	6 221	2 102	4 043	20 611	9 438	25 773	5 638	7 451	7 391	6 756	6 476	5 332	3 671	6 624	4 788	208 570				

Modellberäknad flyttning baseras på data för riktade flyttningar mellan län. Modellen är en gravitationsmodell med följande centrala förklaringsfaktorer:

- Folkmängd i respektive län,
- Avstånd (restid) mellan respektive län,
- Sysselsättningens förändring i respektive län,
- Arbetslöshetens förändring i respektive län,
- Husprisets förändring i respektive län.

Tabellen till vänster visar medelvärden för årliga flyttningar under perioden 2000-2022. Differensen mellan Summa till och Summa från visar det summerade flyttnettot.

Det summerade flyttnettot är positivt i storstadslänen (1, 12, 14), storstadsnära län (3, 4, 5, 13, 19), samt Gotland (9). I övriga län är det summerade flyttnettot negativt. Statistiskt kan modellen till mycket stor del förklara flyttningarna under perioden.

4 Modellberäknad flyttning - Skillnaden mellan flyttningar år 2020-2000

Från Län	Till Län																									Summa från
	1	3	4	5	6	7	8	9	10	12	13	14	17	18	19	20	21	22	23	24	25					
1	0	4 807	2 016	1 813	326	228	314	374	63	2 258	445	1 718	363	877	765	494	808	144	381	649	226	19 069				
3	2 976	0	47	139	41	76	21	86	-8	206	36	319	20	126	301	195	401	75	85	207	43	5 392				
4	1 193	161	0	323	-13	15	1	8	-8	74	13	54	73	283	424	27	-21	36	30	20	10	2 703				
5	1 040	122	149	0	293	62	219	9	20	86	14	-28	59	32	83	52	29	13	32	20	76	2 382				
6	29	-7	47	229	0	274	71	-9	-10	237	139	453	-7	9	62	9	-5	28	38	59	-34	1 612				
7	28	81	41	-5	159	0	268	17	114	653	80	273	-5	24	20	16	-20	2	8	16	-13	1 757				
8	-58	25	63	-39	-3	206	0	11	112	-98	-12	45	4	13	5	-4	11	0	-6	6	5	286				
9	227	93	24	-18	8	1	43	0	11	66	16	64	-5	44	14	17	19	7	3	12	7	653				
10	39	-14	20	69	-98	125	61	1	0	292	12	145	23	-1	4	22	-7	26	15	-8	11	737				
12	1 719	391	119	240	-21	701	210	50	469	0	526	1 303	46	113	57	-1	-5	15	89	154	55	6 230				
13	136	49	18	56	84	78	22	10	23	771	0	1 427	44	33	8	8	8	15	33	37	9	2 869				
14	859	242	156	291	705	178	144	72	31	1 162	1 610	0	351	138	73	7	47	-13	104	201	38	6 396				
17	-70	-58	-11	46	2	1	-9	1	21	-48	36	-205	0	212	46	-52	4	-1	-4	24	-13	-78				
18	403	97	70	22	-3	37	-11	42	1	11	0	76	279	0	275	149	28	16	21	21	-11	1 523				
19	191	255	296	10	19	9	29	-4	2	-18	-5	71	82	295	0	224	10	4	10	7	6	1 493				
20	-110	118	13	42	-105	-8	13	12	11	-104	-20	-174	-23	134	231	0	39	-50	40	71	-5	125				
21	107	561	61	10	-2	9	11	34	-4	-49	-23	-104	15	36	66	138	0	118	43	47	10	1 084				
22	-487	115	14	-34	22	-31	-9	-9	-22	-49	-2	-185	-16	-93	-31	-55	82	0	-62	161	-92	-783				
23	-141	58	15	37	16	-36	0	16	-19	-26	12	-92	6	10	-11	-24	-15	5	0	9	-44	-224				
24	-255	145	-41	7	31	-34	-12	-2	-3	61	12	-79	-39	-30	68	1	33	93	83	0	-31	8				
25	-139	62	-18	-40	-14	24	-34	18	9	89	-5	-162	-18	-32	-35	-36	37	-55	-62	-275		-686				
Summa till	7 687	7 303	3 099	3 198	1 447	1 915	1 352	737	813	5 574	2 884	4 919	1 252	2 223	2 425	1 187	1 483	478	881	1 438	253	52 548				

Denna tabell visar skillnaden mellan flyttningar år 2020-2000. Differensen mellan Summa till och Summa från visar hur det summerade flyttnettot förändrats mellan dessa år.

Förändringen är negativ för storstadslänen (1, 12, 14) samt Jönköpings län (6). I övriga län är förändringen positiv.

Modellen kan inte med säkerhet förklara förändringen mellan år 2000 och år 2022. Men en bidragande faktor är husprisets förändring i respektive län. Sambandet mellan husprisets förändring och flyttnettots förändring 2000-2022 är starkt negativt, korrelation -0,8.

Vi ska närmast gå igenom modellspecifikationen för framskrivning med modellberäknad flyttning.

4 Modellkörning [3] - Modellspecifikation, Beskrivning

Modellspecifikation

Raps *i*

- Inställningar
- Demografi
- Ekonomi
- Arbetsmarknad
- Bostadsmarknad
- Eftermodell
- Aktiviteter
- Exogena branscher

Namn	Framskrivning 3
Basår	2019
Horisontår	2030
Senast körd	

Anteckningar

I den tredje modellkörningen tillämpas följande inställningar:

- > Avstämning mot befolkning i riket per ålder, kön och födelseland
- > Modellberäknad inrikes flyttning
- > Alternativ 0 (default) för alla parametrar i Ekonomi och Arbetsmarknad (samma som i modellkörning 2)
- > Alternativ 1 (historiskt byggande) i Bostadsmarknad (samma som i modellkörning 2)

Vi ska nu skapa Modellkörning 3

- Kopiera modellkörning 2, benämnen kopian Framskrivning 3
- Redigera och beskriv modellens primära inställningar i fältet för anteckningar

Beskriv gärna modellens primära inställningar i fältet för Anteckningar.

I nästa steg specificeras parametrar för delmodell Demografi och **avmarkeras exogen flyttning i delmodell Arbetsmarknad.**

I övrigt är specifikationen samma som i modellkörning 2.

4 Modellkörning [3] - Modellspecifikation, Demografi

The screenshot shows the 'Modellspecifikation' (Model Specification) interface. On the left is a sidebar with categories: Inställningar, Tabell, Demografi, Ekonomi, Arbetsmarknad, Bostadsmarknad, Eftermodell, Aktiviteter, and Exogena branscher. The 'Demografi' section is selected. The main area shows a table with columns 'Alt 0', 'Alt 1', and 'Alt 2'. The first row is 'Befolkning i riket per ålder och kön' with 'Default' selected under Alt 0 and 'Annan' under Alt 1. The second row is 'Regionens in- och utvandring' with 'Default' selected under Alt 0, 'Hög' under Alt 1, and 'Låg' under Alt 2. Below the table, there are two highlighted yellow boxes: 'b' next to the text 'Avstämning mot regional befolkningsprognos' and 'd' next to 'Autokalibrering av födda och avlidna'. At the bottom are buttons for 'Spara', 'Kör modell', and 'Stäng'.

	Alt 0	Alt 1	Alt 2
Befolkning i riket per ålder och kön	Default	Annan	
Regionens in- och utvandring	Default	Hög	Låg

b Avstämning mot regional befolkningsprognos
Demografi - Avstämning mot regional befolkningsprognos.
Avstämning mot nationell befolkningsprognos om rutan ej är markerad.
Har ingen effekt om inte Exogen flyttning är markerad.

d Autokalibrering av födda och avlidna Födda och avlidna kalibreras

Spara Kör modell Stäng

För modellkörning 3 använder vi samma parameteralternativ för demografidelen som för modellkörning 2. Det vill säga:

- Markeras *Autokalibrering av födda och avlidna* (d).
- *Befolkning i riket per ålder och kön (och födelse-land)*, tillämpas eftersom modellberäknad flyttning tillämpas och därför är (b) **inte** markerad.

4 Modellkörning [3] - Modellspecifikation, Arbetsmarknad

Modellspecifikation Raps i ☰

Inställningar Tabell Alt 0

Demografi

Ekonomi

Arbetsmarknad

Bostadsmarknad

Eftermodell

Aktiviteter

Exogena branscher

Det finns inga parameteralternativ att välja mellan. Parameteralternativ hanteras under Parametrar i projektet.

Exogen inflyttning Bestäm inflyttning exogent. Alternativ för tabellen Exogen in och utflyttning blir valbara	Exogen utflyttning Bestäm utflyttning exogent. Alternativ för tabellen Exogen in och utflyttning blir valbara
Balanserad arbetsmarknad efterfrågestyrd c Används alltid vid analys av förändrad efterfrågan vid analys med aktiviteter	Autokalibrera sysselsättning efter bransch b Sysselsättningen kalibreras automatiskt efter bransch

Spara Kör modell Stäng

För den tredje modellkörningen markeras **inga** alternativ för delmodell Arbetsmarknad.

Kommentarer till de möjligheter till styrning av modellen som **inte** tillämpas i den tredje modellkörningen:

(b) **Autokalibrera sysselsättning efter bransch**. Kan tills vidare inte tillämpas i den flerregionala modellen.

(c) **Balanserad arbetsmarknad efterfrågestyrd**. I den flerregionala modellen är inställningen default att efterfrågan på arbetskraft (sysselsättningen) anpassas till utbudet på arbetskraft (inklusive nettopendling) för att nå balans mellan utbud och efterfrågan.

För att analysera effekter av större förändring av efterfrågan, till exempel etablering av ny verksamhet (aktivitet), bör det vara utbudet som styrs av efterfrågan, genom ändrat arbetskraftsdeltagande, ändrad pendling och ändrad flyttning.

Men, på nationell nivå blir konsekvensen av efterfrågestyrning att summa inpendling inte balanseras av lika stor utpendling, det vill säga, arbetsmarknaden på nationell nivå blir inte balanserad.

Vi ska längre fram i handboken, i modellkörning 4, visa hur detta problem kan hanteras.

Modellspecifikationen för modellkörning 3 är nu klar.

- Tryck på Spara, därefter Kör modell.
- Gå sen till Resultat och Skapa Snabbrapport Befolkning

4 Modellkörning [3] - Snabbrapport Befolkning, alla län

Variabelnamn	Modkor	2019	2020	2021	2025	2030
Befolkning	0	10 327 589	10 379 295	10 452 326	10 676 587	10 917 101
	1		10 379 267	10 452 281	10 676 543	10 917 086
	2		10 379 294	10 452 325	10 676 586	10 917 101
	3		10 379 294	10 452 326	10 676 586	10 917 101
Befolkning, 20-64 år	0	5 858 492	5 876 835	5 903 486		
	1		5 876 834	5 903 485	6 001 719	6 101 819
	2		5 874 825	5 900 215	5 972 475	6 044 067
	3		5 878 452	5 903 635	6 001 777	6 101 827
Födda	0	114 523	113 077	114 263		
	1		113 077	114 263	115 378	120 513
	2		113 077	114 263	114 221	119 163
	3		113 077	114 263	116 485	122 362
Avlidna	0	88 766	98 124	91 958		
	1		98 124	91 958	89 720	94 931
	2		98 124	91 958	90 712	97 561
	3		98 124	91 958	89 459	94 662
Inflyttning	0	652 256	648 941	675 501		
	1		612 948	621 000	622 508	633 517
	2		612 948	621 107	623 654	634 884
	3		612 948	622 696	623 781	634 894
Utflyttning	0	584 169	615 360	633 154		
	1		579 362	578 652	584 942	597 759
	2		579 362	578 759	586 087	599 125
	3		579 367	580 349	586 214	599 135
Inflyttning - Utflyttning	0	68 087	33 581	42 347		
	1		33 586	42 348	37 566	35 758
	2		33 586	42 348	37 567	35 759
	3		33 581	42 347	37 567	35 759

Snabbrapport **Befolkning** för modellkörning 3 har här kompletterats med sparade resultat för modellkörning 1 och 2. Rikets befolkning för 2025 och 2030 enligt SCB:s prognos visas i *kursiv*.

I modellkörning 3 stämmer total befolkning exakt med SCB:s prognos, på samma sätt och av samma skäl som för modellkörning 2.

Modellkörning 3, som inte är avstämd mot SCB:s befolkningsframskrivning per ålder och kön, visar ungefär samma befolkning 20-64 år som i modellkörning 1.

I modellkörning 3 hamnar födda på en något högre nivå, medan avlidna hamnar på ungefär samma nivå som i modellkörning 1.

In- och utflyttning beräknas på samma sätt som i föregående modellkörningar med skillnaden att länens flyttnetto för inrikes flyttningar är modellberäknat (endogent). Länens flyttnetto för utrikes flyttningar är som förut exogent bestämt och därför förändras inte differensen Inflyttning – Utflyttning.

Inflyttning och utflyttning blir ungefär samma som i modellkörning 2.

Den samlade bilden är att modellkörning 3 ger resultat på nationell nivå som ligger i nivå med föregående modellkörningar. Befolkningens fördelning på ålder 20-64 år ligger mycket nära modellkörning 1, det vill säga samma fördelning som i SCB:s befolkningsframskrivning. Det är intressant att notera men har ingen enkel förklaring.

4 Modellkörning [3] - Snabbrapport Eftermodell, per län

Län	Befolkning 2030			Sys dagbefolkning 2030			Sys nattbefolkning 2030			
	Modellkörning	2	3	diff 3-2	2	3	diff 3-2	2	3	diff 3-2
01 Stockholms län		2 602 775	2 563 044	-39 731	1 414 420	1 362 082	-52 338	1 344 433	1 292 866	-51 567
03 Uppsala län		431 020	406 411	-24 609	191 366	180 603	-10 763	217 840	205 316	-12 524
04 Södermanlands län		313 050	309 218	-3 831	129 284	134 724	5 441	142 787	149 004	6 218
05 Östergötlands län		487 396	483 261	-4 135	235 272	233 181	-2 091	238 402	236 359	-2 044
06 Jönköpings län		376 915	385 161	8 246	194 725	204 330	9 605	191 376	200 976	9 600
07 Kronobergs län		207 478	216 213	8 734	108 113	116 192	8 078	102 122	109 773	7 651
08 Kalmar län		246 142	257 664	11 523	114 006	124 603	10 598	116 138	127 045	10 907
09 Gotlands län		63 449	62 312	-1 137	29 407	29 733	326	29 885	30 013	128
10 Blekinge län		156 741	165 047	8 306	72 684	78 221	5 537	73 380	78 911	5 531
12 Skåne län		1 487 480	1 452 658	-34 822	684 819	676 050	-8 769	697 819	689 591	-8 228
13 Hallands län		361 874	355 644	-6 229	158 270	160 762	2 492	180 442	182 198	1 757
14 Västra Götalands län		1 831 084	1 833 321	2 237	940 864	939 283	-1 581	925 114	924 529	-585
17 Värmlands län		281 240	291 692	10 452	130 500	137 293	6 793	133 859	140 854	6 995
18 Örebro län		316 341	317 499	1 158	152 213	155 158	2 944	153 476	156 543	3 067
19 Västmanlands län		290 961	289 115	-1 846	131 260	135 589	4 329	136 653	141 193	4 540
20 Dalarnas län		287 786	300 211	12 425	137 801	148 042	10 241	138 203	148 253	10 050
21 Gävleborgs län		286 618	296 142	9 524	132 795	140 809	8 014	134 314	142 538	8 224
22 Västernorrlands län		236 210	252 625	16 415	115 385	124 815	9 430	115 150	124 540	9 390
23 Jämtlands län		131 714	135 565	3 851	65 997	68 433	2 437	66 667	68 877	2 210
24 Västerbottens län		279 261	284 292	5 031	141 693	143 172	1 479	143 129	144 260	1 131
25 Norrbottens län		241 566	260 004	18 437	120 655	132 359	11 704	120 341	131 795	11 454
Riket		10 917 101	10 917 101	0	5 401 530	5 425 435	23 905	5 401 530	5 425 435	23 905

I modellkörning 3 förändras befolkningens fördelning jämfört med modellkörning 2; lägre befolkning i Stockholm och kringliggande län, samt i Skåne, Halland och Gotland; högre befolkning i övriga län. En viktig förklaring är husprisets förändring, som har ett starkt negativt samband med inrikes flyttnetto på samma sätt som under perioden 2000-2022.

Vi har i alla tre modellkörningarna antagit exogent (historiskt) bostadsbyggande. Men det är endast i modellkörning 3 som det har betydelse för inrikes flyttningar – som är modellberäknade.

Om bostadsbyggandet är lägre än vad efterfrågan motiverar beräknas det relativa huspriset öka och flyttnettot förändras negativt. Om bostadsbyggandet är högre beräknas det relativa huspriset minska och flyttnettot förändras positivt.

Sysselsättningens förändring jämfört med modellkörning 2 har ett starkt samband befolkningens förändring. Totalt för riket blir sysselsättningen högre än i modellkörning 2. Det förklaras av att befolkningen inte har samma åldersfördelning. I föregående bild kan vi se att befolkningen 20-64 år är högre, och ungefär densamma som i modellkörning 1.

Analys och utvärdering av Framskrivning 1, 2 och 3

Framskrivning 1

Framskrivning 1 av befolkning per kommun är samma som i SCB:s framskrivning på regional nivå.

Ett plus är att befolkningen per ålder, kön, födelseland därmed helt stämmer med SCB:s nationella prognos.

De beräknade befolkningsförändringarna i Raps är inte helt avstämde mot SCB:s framskrivning, det gäller till exempel beräkningar av födda och avlidna. Dessa beräkningar kan dock uppnå bättre överensstämmelse genom att kalibrera födelsetalens och dödsriskernas förändring.

Med befolkningen enligt SCB:s prognos blir beräkningen av arbetskraft och sysselsättning konsistent med det nationella scenariots förutsättningar.

Ett minus med framskrivning 1 är att framskrivningen endast baseras på historiska data. Det blir därför inte möjligt analysera effekter av, exempelvis, en större förändring av efterfrågan på arbetskraft i en region. Befolkningens fördelning på kommuner är helt låst i framskrivning 1.

Framskrivning 2

Framskrivning 2 av befolkning per län (kan) baseras på samma antaganden om inrikes och utrikes flyttningar som i framskrivning 1. Beräkningarna av födda och avlidna är inte avstämde mot SCB:s framskrivning men kan kalibreras för bättre överensstämmelse.

Ett minus är att framskrivning 2 inte helt kan återge SCB:s befolkningsframskrivning i alla relevanta delar. Befolkningens fördelning på län och kommuner avviker något. Det gör även fördelningen på ålder och kön, vilket medför att beräkningen av arbetskraft och sysselsättning inte blir helt konsistent med det nationella scenariots förutsättningar.

Ett plus med framskrivning 2 är att antaganden om inrikes och utrikes flyttningar är flexibla. Det blir därför möjligt att göra antaganden om flyttningar som återspeglar hur befolkningens regionala fördelning påverkas av, exempelvis, en större förändring av efterfrågan på arbetskraft i en region.

Framskrivning 3

Framskrivning 3, med modellberäknad flyttning, ger lägre befolkning i bland annat Stockholm.

Det är en effekt av det exogena bostadsbyggande som antagits, dess konsekvenser för beräkningen av relativt huspris, och husprisets beräknade effekt på flyttnettot.

Med ett bostadsbyggande mer i balans med efterfrågan blir resultatet istället högre befolkning i bland annat Stockholm.

Ett plus med framskrivning 3 är att det gör det möjligt att analysera bostadsmarknadens isolerade inverkan på det regionala flyttnettot.

Ett minus med framskrivning 3 är att det inte går att analysera hur regionernas arbetsmarknad påverkar det regionala flyttnettot, såvida inte arbetsmarknadens balansering är efterfrågestyrd. Och, om efterfrågestyrd balansering tillämpas blir arbetsmarknaden på nationell nivå inte balanserad.

Framskrivning 4, exempel på framskrivning med aktivitet: Batterifabrik i Skellefteå

Framskrivning med aktiviteter

Vi ska med modellkörning 4 göra en framskrivning som innehåller en specifik aktivitet, batterifabriken i Skellefteå. Analyser av de effekter aktiviteten beräknas ge upphov till utgår i detta fall från kända fakta, så tillvida att batteriproduktion redan pågår och att fabriken beräknas vara helt utbyggd inom några få år.

Ett generellt råd är att framskrivningar med aktiviteter inleds med hjälp av den regionala modellen. Det är en enklare och kanske tillräcklig analys. Men här tänker vi oss att syftet är att besvara/belysa följande fråga:

Hur kan vi genomföra en flerregional framskrivning, med en aktivitet (batterifabrik), men i övrigt, så nära som möjligt, följer SCB:s framskrivning på regional nivå?

Punkt	Förslag till genomförande
1)	Aktiviteten specificeras
2)	Reviderade antaganden om exogen flyttning
3)	Kalibrera födda och avlidna
4)	Exogen kommunal konsumtion
5)	Exogen reallön
6)	Övriga kalibreringar

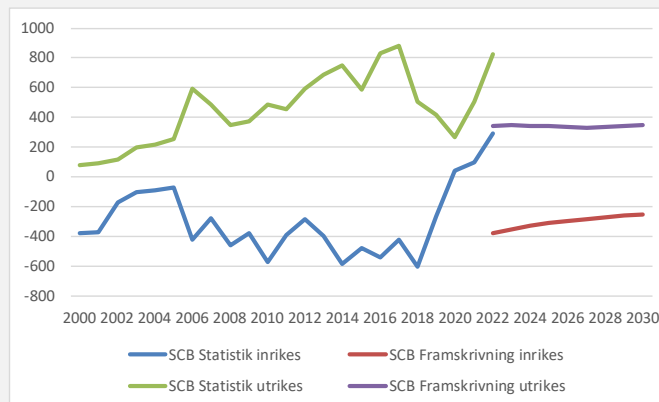
Kommentar till punkt 2)

SCB:s beskrivning av framskrivningen på regional nivå:

”Den framtida befolkningens storlek och sammansättning bestäms av antaganden om den framtida utvecklingen av fruktsamhet, dödlighet och flyttningsmönster. Beräkningarna bygger på vad som observerats under de senaste nio åren och ett antagande om att den utvecklingen fortsätter. I beräkningarna tas ingen hänsyn till planerat bostadsbyggande, företagsetableringar eller andra framtida mål och förutsättningar i kommunerna.”

I figuren nedan kan vi observera att SCB:s framskrivning för Skellefteå kommun innebär en markant avvikelse från det positiva flyttnettot enligt senare års statistik.

Inrikes och utrikes flyttnetto för Skellefteå kommun, statistik 2000-2022 och SCB:s framskrivning 2022-2030

Kommentar till punkt 3)

Födelsetalens och dödsriskernas förändring kalibreras efter körning där antaganden om exogen flyttning reviderats (eftersom födda och döda påverkas av flyttningar)

Kommentar till punkt 4)

Förändringen av kommunal konsumtion per bransch och län bör idealt styras av befolkningens förändring per ålder och kön. Till exempel förändras kommunal konsumtion av utbildning med förändrad befolkning i skolålder.

Kommentar till punkt 5)

Exogen reallöneutveckling per län innebär en mer realistisk inkomstutveckling än att låta löneutvecklingen styras av produktivitetensökningen i respektive bransch.

Kommentar till punkt 6)

Övriga kalibreringar avser bland annat tillväxttakt för bostadsinvesteringar per län.

Vi kommer översiktligt beskriva hur punkterna 3-6 kan genomföras (med hänvisning till Handbok 1).

Vi förutsätter att Du skapar ett nytt projekt, eftersom det kan bli lite trögt att genomföra ytterligare ett antal körningar i det befintliga projektet.

5 Modellkörning [4] - Modellspecifikation, Beskrivning

Modellspecifikation Raps i

Inställningar

Namn: Framskrivning 4 (1)

Demografi

Basår: 2019

Ekonomi

Horisontår: 2030

Arbetsmarknad

Senast körd

Bostadsmarknad

Eftermodell

Aktiviteter

Exogena branscher

Anteckningar

R F Länk

Den första modellkörningen i Framskrivning 4 innebär att specifikationen i Framskrivning 2 ändras enligt följande:

- > En aktivitet (batterifabrik) i Skellefteå införs
- > Reviderade antaganden för exogen in- och utflyttning som konsekvens av aktiviteten

Spara Kör modell Stäng

Vi skapar Modellkörning 4

- Börja med att skapa ett nytt projekt
- Förbered för den nya modellkörningen, gå till Körning, samt tryck därefter på +

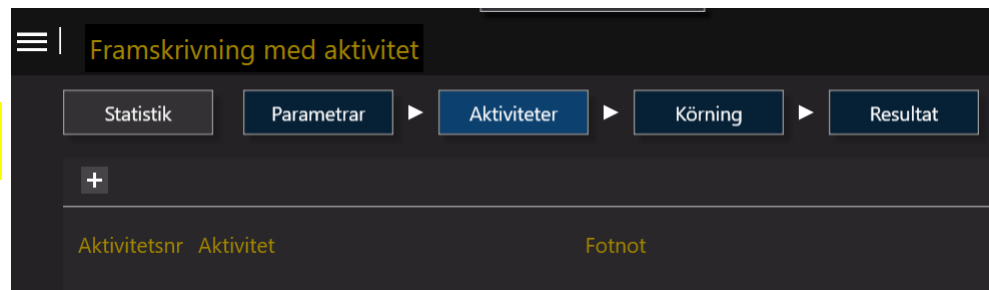
I Modellspecifikation anges namn och Horisontår.

Beskriv gärna modellens primära inställningar i fältet för Anmärkningar.

Nästkommade steg:

- i. Aktiviteten specificeras
- ii. Underlag för att revidera antaganden för in- och utflyttning
- iii. Nytt parameteralternativ baserat på ii)

5 Aktiviteter - Skapa aktivitet; närliggande bransch och kommun

Funktionen **Aktiviteter** har främst syftet att kunna analysera direkta och indirekta effekter av specifika händelser ("chocker") i den regionala ekonomin, till exempel att en ny verksamhet etableras eller att en befintlig verksamhet läggs ned.

- (a) För att skapa en ny aktivitet: Markera Aktiviteter, Tryck på +
- (b) Beskriv aktiviteten. Vårt exempel är en batterifabrik, 4500 anställda. Tryck på Nästa.
- (c) Ange mest *närliggande* bransch, här är det *Annan elektro- och teleproduktindustri*. Syftet är att kunna använda lämpliga parametrar för branschens genomsnitt. Tryck på Nästa.
- (d) Ange den kommun där aktiviteten och dess direkta effekter äger rum. (Indirekta effekter beräknas för regionen, Västerbotten, övriga regioner i riket och övriga världen). Tryck på Nästa.

(b)

(c)

(d)

The screenshot shows the 'Aktivitet' form. The 'Aktivitetsnamn' field contains 'Batterifabrik'. Below it is a text area for 'Anteckningar' with the following text: '> Batteritillverkning i Skellefteå. > Aktiviteten specificeras här på ett mycket enkelt sätt. Startår 2025 med 4500 anställda.' There are buttons for 'R', 'F', and 'Länk' next to the text area. At the bottom are 'Nästa' and 'Avbryt' buttons.

The screenshot shows the 'Aktivitet' form with the 'Bransch' dropdown menu open. The selected option is '21 27 Annan elektro-och teleproduktindustri'. Other options include '18 25 Metallvaruindustri; ej maskinindustri', '19 28 Maskinindustri', '20 261-264 Industri för kontorsmaskiner o datorer', '22 265-268 Industri för instrument och ur', and '23 29-30 Transportmedelsindustri'. There is a button 'Ingen bransch specificerad' below the dropdown. At the bottom are 'Föregående', 'Nästa', and 'Avbryt' buttons.

The screenshot shows the 'Aktivitet' form with the 'Kommuner' dropdown menu open. The selected option is '2482 Skellefteå'. Other options include '2480 Umeå', '2481 Lycksele', '2505 Arvidsjaur', '2506 Arjeplog', '2510 Jokkmokk', '2513 Överkalix', and '2514 Kalix'. At the bottom are 'Föregående', 'Nästa', and 'Avbryt' buttons.

5 Aktiviteter - Skapa aktivitet; bruttoproduktion och sysselsatta

(e)

Aktivitet Raps i ☰

Produktion och sysselsättning

Kommun	År	Bruttoproduktion	Antal sysselsatta
2482 Skellefteå	2024	0	0
2482 Skellefteå	2025	10645.8976426215	4500
2482 Skellefteå	2026	10822.441689983	4500
2482 Skellefteå	2027	11001.9134191338	4500
2482 Skellefteå	2028	11184.3613806809	4500
2482 Skellefteå	2029	11369.8349303602	4500
2482 Skellefteå	2030	11558.3842423883	4500

Estimera bruttoproduktion Estimera sysselsatta

Rensa bruttoproduktion Rensa sysselsatta

Föregående Nästa Avbryt

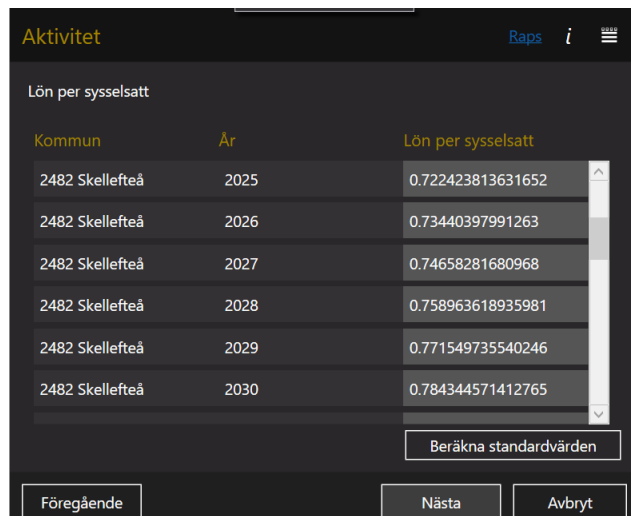
(e) I detta steg anges aktivitetens direkta effekt på bruttoproduktion och antal sysselsatta. I ett förenklat exempel är sysselsättningen per år given, men vi saknar information om bruttoproduktion.

- Om vi inte har information om bruttoproduktion för aktiviteten kan vi trycka på **"Estimera bruttoproduktion"**. Då uppskattas den med hjälp av branschens arbetsproduktivitet för respektive år.
- Om vi istället hade haft information om bruttoproduktion för aktiviteten, men inte sysselsättning, skulle vi kunna trycka på **"Estimera sysselsatta"**. Då skulle sysselsättningen uppskattas på motsvarande sätt, med hjälp av branschens arbetsproduktivitet för respektive år.

Tryck på Nästa.

5 Aktiviteter - Skapa aktivitet; lön per sysselsatt och inpendlare

(f)

The screenshot shows the 'Aktivitet' interface with the title 'Lön per sysselsatt'. It contains a table with three columns: 'Kommun', 'År', and 'Lön per sysselsatt'. The data is as follows:

Kommun	År	Lön per sysselsatt
2482 Skellefteå	2025	0.722423813631652
2482 Skellefteå	2026	0.73440397991263
2482 Skellefteå	2027	0.74658281680968
2482 Skellefteå	2028	0.758963618935981
2482 Skellefteå	2029	0.771549735540246
2482 Skellefteå	2030	0.784344571412765

Below the table is a button 'Beräkna standardvärden'. At the bottom are navigation buttons: 'Föregående', 'Nästa', and 'Avbryt'.

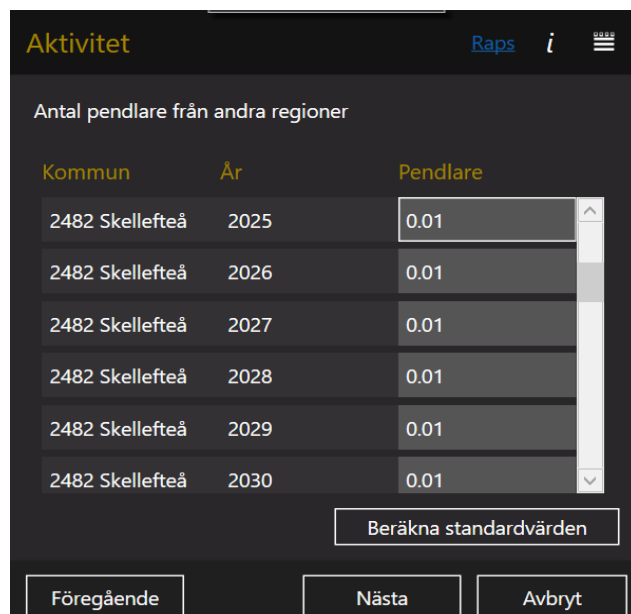
(f) Här anges lön per sysselsatt i aktiviteten. Om vi inte har annan information väljer vi att trycka på "Beräkna standard-värden". Det innebär att den genomsnittliga lönen (miljoner kronor per sysselsatt och år) sätts lika med vad som beräknats vara branschens genomsnittslön för respektive år.

Tryck på **Nästa**.

(g) I detta steg anges hur många av de sysselsatta i aktiviteten som är inpendlare från andra regioner (län). Åter, utan annan information skulle vi kunna använda standardvärden. Vi antar vi dock att antalet pendlare från andra regioner (län) är noll. För att undvika att standardvärden fylls i sätter vi värdet till 0.01.

Notera: Vid användandet av standardvärden sätts andelen inpendlare lika med genomsnittet i regionen, det vill säga andelen inpendlare av total sysselsatt dagbefolkning. För Västerbottens län är denna andel 6,6 procent. Från statistik i Raps RIS framgår det emellertid att andelen inpendlare inom Västerbottens tillverkningsindustrin år 2021 endast uppgick till 3,4 procent. Det kan således vara bra att undersöka om standardvärden ger rimliga förslag vid varje enskild Aktivitet.

(g)

The screenshot shows the 'Aktivitet' interface with the title 'Antal pendlare från andra regioner'. It contains a table with three columns: 'Kommun', 'År', and 'Pendlare'. The data is as follows:

Kommun	År	Pendlare
2482 Skellefteå	2025	0.01
2482 Skellefteå	2026	0.01
2482 Skellefteå	2027	0.01
2482 Skellefteå	2028	0.01
2482 Skellefteå	2029	0.01
2482 Skellefteå	2030	0.01

Below the table is a button 'Beräkna standardvärden'. At the bottom are navigation buttons: 'Föregående', 'Nästa', and 'Avbryt'.

Kommentar till punkt (g), Inpendlare

Noll inpendlare från andra regioner (län) är ett starkt antagande men kan motiveras. Det finns skäl att anta att batterifabrikens kompetensförsörjning i huvudsak måste sörjas för genom inflyttning, både inrikes och utrikes.

Tryck på **Nästa**.

5 Aktiviteter - Skapa aktivitet; inflyttare och leveransandelar

Aktivitet Raps i ☰

Leveransandelar från branscher

Bransch	År	Leveranser till aktivitet
41 62-82 Företagsservicefi	2022	0.032134046094369
41 62-82 Företagsservicefi	2023	0.032134046094369
41 62-82 Företagsservicefi	2024	0.032134046094369
41 62-82 Företagsservicefi	2025	0.032134046094369
41 62-82 Företagsservicefi	2026	0.032134046094369
41 62-82 Företagsservicefi	2027	0.032134046094369
41 62-82 Företagsservicefi	2028	0.032134046094369
41 62-82 Företagsservicefi	2029	0.032134046094369
41 62-82 Företagsservicefi	2030	0.032134046094369
41 62-82 Företagsservicefi	2031	0.032134046094369

Beräkna standardvärden

Föregående Klar Avbryt

(i)

(h) [Visas inte här] Här kan anges antal inflyttare som aktiviteten förväntas ge. Men i den flerregionala modellen måste summa in- och utflyttning vara lika stor. Vi hanterar det med parametrar för exogen in- och utflyttning. Här sätter vi därför Inflyttare noll.

Tryck på Nästa.

(i) Här anges leveranser från respektive bransch i regionen som andelar av aktivitetens produktionsvärde. Vi har ingen information om batterifabrikens produktionsteknik. Därför används standardvärden, dvs. elektroindustrins inputkoefficienter som multipliceras med självförsörjningsgraden för respektive bransch.

Tryck på Klar.

Underlag för reviderade antaganden om exogen flyttning som konsekvens av aktivitet

Underlag för antaganden

Vi har antagit att batterifabriken sysselsätter 4500 personer och att huvuddelen, men inte alla, är inflyttare från andra län och utlandet.

Hur många inflyttare per sysselsatt? Totalt antal inflyttare? Vi gör ett enkelt och grovt antagande att det totala antalet inflyttare är 9000 för perioden 2025-2030, och med jämn fördelning, det vill säga 1500 inflyttare per år.

Varifrån kommer inflyttarna? Den inflyttning som är direkt kopplad till batterifabriken avser sannolikt också utrikes inflyttning. Men det utrikes flyttnettot per län är exogent givet av SCB:s framskrivning på regional nivå. Till den del som inflyttningen sker från utlandet antar vi att den motsvaras av lika stor minskning av utrikes inflyttning till andra län.

Vi antar att utflyttningen fördelas per län enligt det genomsnittliga mönstret för riktad flyttning från län till Skellefteå kommun 2013-2022 enligt tabell till höger (källa Raps RIS). De historiska flyttströmmarna följer vad som kan förväntas med en gravitationsmodell, dvs. till stor del är det utflyttningsslänets storlek och avståndet mellan utflyttningsslän och inflyttningsskommun som bestämmer flyttströmmens storlek.

Tillämpning av historiskt flyttmönster

	Utflyttning till Skellefteå			
	2013-2022	%	2025-2030	per år
01 Stockholms län	2361	24%	2119	353
03 Uppsala län	555	6%	498	83
04 Södermanlands län	133	1%	119	20
05 Östergötlands län	337	3%	302	50
06 Jönköpings län	160	2%	144	24
07 Kronobergs län	80	1%	72	12
08 Kalmar län	33	0%	30	5
09 Gotlands län	70	1%	63	10
10 Blekinge län	56	1%	50	8
12 Skåne län	387	4%	347	58
13 Hallands län	63	1%	57	9
14 Västra Götalands län	750	7%	673	112
17 Värmlands län	81	1%	73	12
18 Örebro län	181	2%	162	27
19 Västmanlands län	220	2%	197	33
20 Dalarnas län	170	2%	153	25
21 Gävleborgs län	272	3%	244	41
22 Västernorrlands län	618	6%	555	92
23 Jämtlands län	217	2%	195	32
25 Norrbottens län	3285	33%	2948	491
Summa	10029	100%	9000	1500

Kommentarer

Aktivitetens konsekvenser för flyttningar är ett mycket **hypotetiskt exempel**. Det kan ifrågasättas om dessa antaganden är realistiska och inbördes konsistenta.

Till exempel, hur realistiskt är det att tillämpa historiskt flyttmönster? Det utgår från förutsättningen "allt annat lika". Det betyder bland annat att utflyttning från Norrbotten inte tar hänsyn till pågående och planerade industriprojekt i Gällivare och Boden.

Vidare, vi antar att batterifabrikens kompetensförsörjning i huvudsak tillgodoses genom inflyttning. Men, medan sysselsättningen antas vara 4500 år 2025 antas inflyttningen samma år vara endast 1500!?

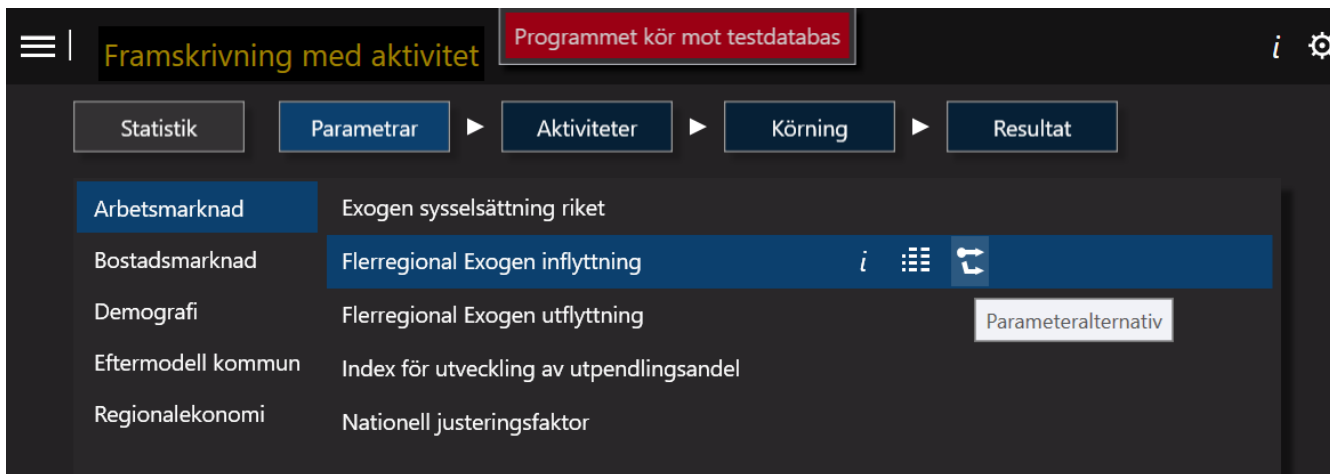
Denna diskrepans kan dock vara ett realistiskt uttryck för en inledande arbetskraftsbrist, om vi antar att inflyttningen inte kan vara större.

Med 4500 sysselsatta i batterifabriken 2025 kommer annan verksamhet att trängas undan. Alternativt kommer verksamheten vid batterifabriken inledningsvis inte nå upp till 4500 sysselsatta.

I nästa steg skapas ett nytt alternativ för exogen in och utflyttning.

5 Modellkörning [4] - Kalibrering av exogen in- och utflyttning

(a)

Programmet kör mot testdatabas

Statistik Parametrar Aktiviteter Körning Resultat

Arbetsmarknad	Exogen sysselsättning riket
Bostadsmarknad	Flerregional Exogen inflyttning
Demografi	Flerregional Exogen utflyttning
Eftermodell kommun	Index för utveckling av utpendlingsandel
Regionalekonomi	Nationell justeringsfaktor

Parameteralternativ

(a) Gå till Parametrar, delmodell Arbetsmarknad, markera Flerregional exogen inflyttning (eller utflyttning) och tryck på symbolen för Parameteralternativ.

Notera: Att parametrarna finns i delmodell Arbetsmarknad är historiskt motiverat av sambandet mellan arbetsmarknad och flyttningar vid modellberäknad flyttning.

(b) [Visas inte här] Markera Alternativ 0 (SCB) och tryck på symbol för Kopiera. Alternativ 0 återger inrikes in- och utflyttning enligt SCB:s framskrivning på regional nivå.

(c) Ge det nya parameteralternativet lämpligt namn, exempelvis Aktivitet Skellefteå. Beskriv gärna hur alternativet är konstruerat. Tryck på OK.

Därefter ska du:

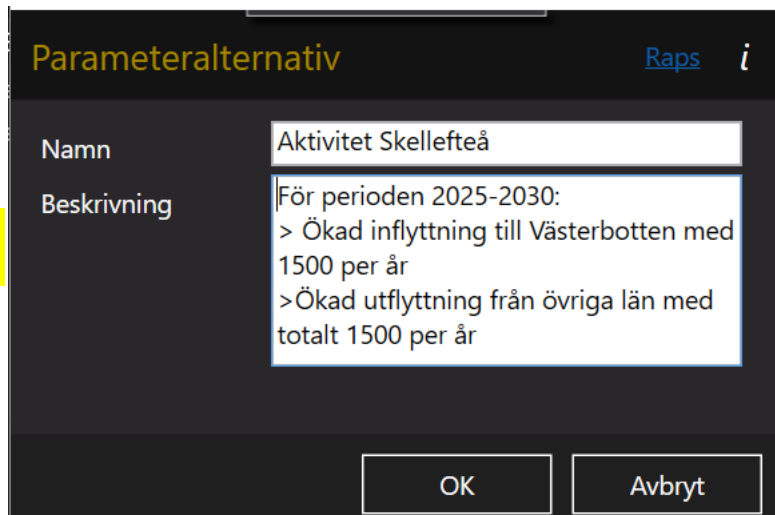
(d) [Visas inte här] Markera det alternativ som ska editeras (Aktivitet Skellefteå). Markera både exogen inflyttning och exogen utflyttning. Tryck på Editera.

(e) [Visas inte här] När detta fönster visas, gå till den öppnade Excelfilen och genomför editeringen. Detta steg visas i mer detalj på nästa sida.

(f) [Visas inte här] När editeringen sen är klar tryck på Importera.

(g) [Visas inte här] När texten "Importen är klar!" visas har alternativet Aktivitet Skellefteå importerats till parametertabellen. Tryck sen på **Klart!**

(c)

Parameteralternativ

Namn Aktivitet Skellefteå

Beskrivning För perioden 2025-2030:
> Ökad inflyttning till Västerbotten med 1500 per år
> Ökad utflyttning från övriga län med totalt 1500 per år

OK Avbryt

5 Modellkörning [4] – Editering av exogen in- och utflyttning

- **Fortsättning på steg (e) från föregående sida.**
- Figuren som visas till höger är den Excelfilen vi ska editera. Tabellerna visar exogena in- och utflyttningar till och från de olika länen.
- **Notera:** Det är inte rekommenderat att göra uträkningar i den editerbara Excelfilen. Alla uträkningar bör istället utföras i ett annat Exceldokument. Den färdiga uträkning kan sedan kopieras och klistras in i editerar Excelfilen.
- För vår aktivitet vill vi öka inflyttningen till Skellefteå med 1500 personer extra per år, från och med 2025, jämfört med de initiala inflyttningen. Totalt vill vi öka inflyttningen med 9000 personer till 2030. Skellefteå ligger i Västerbottens län (länsnummer 24).
- Från sidan 34 (Underlag för reviderade antaganden om exogen flyttning som konsekvens av aktivitet - Tillämpning av historiskt flyttmönster) har vi värden över inflyttningsmönstret till Skellefteå.
- Vi lägger till två kolumner. "in tillägg" och "ut tillägg" för alla år mellan 2025-2030. För in tillägg adderas 1500 personer årligen till län 24, medan för övriga län anges den riktade utflyttningen.

Aar	Alternativ	Alternativnan	Lan	Flerregional Exogen inflyt	Flerregional Exogen utflyt	in tillägg	ut tillägg
2024	1	Aktivitet Skellefteå	24	6856	7276		
2024	1	Aktivitet Skellefteå	25	5003	6173		
2025	1	Aktivitet Skellefteå	1	43048	44639	0	353
2025	1	Aktivitet Skellefteå	3	15950	14561	0	83
2025	1	Aktivitet Skellefteå	4	10258	9575	0	20
2025	1	Aktivitet Skellefteå	5	12125	11587	0	50
2025	1	Aktivitet Skellefteå	6	9101	9545	0	24
2025	1	Aktivitet Skellefteå	7	6243	6851	0	12
2025	1	Aktivitet Skellefteå	8	6690	6975	0	5
2025	1	Aktivitet Skellefteå	9	2383	2088	0	10
2025	1	Aktivitet Skellefteå	10	4524	4758	0	8
2025	1	Aktivitet Skellefteå	12	23264	20865	0	58
2025	1	Aktivitet Skellefteå	13	10656	9441	0	9
2025	1	Aktivitet Skellefteå	14	27601	28419	0	112
2025	1	Aktivitet Skellefteå	17	6231	6531	0	12
2025	1	Aktivitet Skellefteå	18	8468	8344	0	27
2025	1	Aktivitet Skellefteå	19	8410	7987	0	33
2025	1	Aktivitet Skellefteå	20	7251	7440	0	25
2025	1	Aktivitet Skellefteå	21	7093	7261	0	41
2025	1	Aktivitet Skellefteå	22	5565	6373	0	92
2025	1	Aktivitet Skellefteå	23	3953	4129	0	32
2025	1	Aktivitet Skellefteå	24	6885	7256	1500	
2025	1	Aktivitet Skellefteå	25	5024	6099	0	491
2026	1	Aktivitet Skellefteå	1	43146	45009	0	353
2026	1	Aktivitet Skellefteå	3	16016	14648	0	83

5 Modellkörning [4] – Färdig kalibrering av exogen in- och utflyttning

- Fortsättning på kalibreringssteg (e) från föregående sida.
- I figuren till höger visas den färdigkalibrerade tabellen för exogen in- och utflyttning. Om man exempelvis jämför det initiala parametervärdet för Stockholms län (1) utflyttning med tabellvärdet till höger ska förändringen vara densamma som anges i "ut tillägg". (Det vill säga, $44\ 992 - 44\ 639 = 353$)
- Som vi noterade på föregående sida har vi utfört alla beräkningar i ett fristående Exceldokument från den editerbara Excelfilen.
- Vi ersätter nu de initiala värden med de beräknade värden som inkluderar tilläggen. Utfallet är tabellen till höger.
- Gå tillbaka till fönster **Editera** och tryck på **Importera**.

Aar	Alternativ	Alternativnan	Lan	Flerregional Exogen infly	Flerregional Exogen utflyttning
2024	1	Aktivitet Skelle	24	6856	7276
2024	1	Aktivitet Skelle	25	5003	6173
2025	1	Aktivitet Skelle	1	43048	44992
2025	1	Aktivitet Skelle	3	15950	14644
2025	1	Aktivitet Skelle	4	10258	9595
2025	1	Aktivitet Skelle	5	12125	11637
2025	1	Aktivitet Skelle	6	9101	9569
2025	1	Aktivitet Skelle	7	6243	6863
2025	1	Aktivitet Skelle	8	6690	6980
2025	1	Aktivitet Skelle	9	2383	2098
2025	1	Aktivitet Skelle	10	4524	4766
2025	1	Aktivitet Skelle	12	23264	20923
2025	1	Aktivitet Skelle	13	10656	9450
2025	1	Aktivitet Skelle	14	27601	28531
2025	1	Aktivitet Skelle	17	6231	6543
2025	1	Aktivitet Skelle	18	8468	8371
2025	1	Aktivitet Skelle	19	8410	8020
2025	1	Aktivitet Skelle	20	7251	7465
2025	1	Aktivitet Skelle	21	7093	7302
2025	1	Aktivitet Skelle	22	5565	6465
2025	1	Aktivitet Skelle	23	3953	4161
2025	1	Aktivitet Skelle	24	8385	7256
2025	1	Aktivitet Skelle	25	5024	6590
2026	1	Aktivitet Skelle	1	43146	45362
2026	1	Aktivitet Skelle	3	16016	14731

5 Modellkörning [4] - Modellspecifikation, Demografi

Modellspecifikation Raps i ☰

Inställningar	Tabell	Alt 0	Alt 1	Alt 2
Demografi	Befolkning i riket per ålder	☒ Default	☐ Annan	
Ekonomi	Regionens in- och utvand	☒ Default	☐ Hög	☐ Låg
Arbetsmarknad				
Bostadsmarknad				
Eftermodell				
Aktiviteter				
Exogena branscher				

Avstämning mot regional befolkningsprognos
Demografi - Avstämning mot regional befolkningsprognos.
Avstämning mot nationell befolkningsprognos om rutan ej är markerad.
Har ingen effekt om inte Exogen flyttning är markerad.

Autokalibrering av födda och avlidna Födda och avlidna kalibreras

Spara Kör modell Stäng

Vi går nu tillbaka till "Körning" och editerar modellkörning 4 genom att justera i modellspecifikationen.

För delmodell Demografi ser vi till att Defaultvärdena samt *Autokalibrering av födda och avlidna* är valda. Det vill säga, samma demografiska specifikationen som i modellkörning 2 och 3.

Därefter går vi till delmodell "Aktiviteter" och markera rutan *Inkludera aktiviteter*. Markera sen vald aktivitet (Batterifabrik).

5 Modellkörning [4] - Modellspecifikation, Arbetsmarknad

Modellspecifikation Raps i ☰

Inställningar **Tabell** Alt 0 Alt 1

Demografi Flerregional Exogen In- och Utflyttning SCB Aktivitet Skellefteå

Ekonomi

Arbetsmarknad

Bostadsmarknad

Eftermodell

Aktiviteter

Exogena branscher

Exogen inflyttning
Bestäm inflyttning exogent. Alternativ för tabellen Exogen in och utflyttning blir valbara

Exogen utflyttning
Bestäm utflyttning exogent. Alternativ för tabellen Exogen in och utflyttning blir valbara

Balanserad arbetsmarknad efterfrågesty
Används alltid vid analys av förändrad efterfrågan, t ex vid analys med aktiviteter

Autokalibrera sysselsättning efter bransch
Sysselsättningen kalibreras automatiskt efter bransch

Spara Kör modell Stäng

Därefter går vi till delmodell Arbetsmarknad.

Markeras box för exogen in- och utflyttning och välj sen alternativ 1, det vill säga den kalibrering vi tidigare skapade (Aktivitet Skellefteå).

Slutligen:

- Klicka på Spara
- Kör modell
- Och ta sen fram resultaten i en Snabbrapport

5 Modellkörning [4] - Snabbrapport Befolkning, alla län

Variabelnamn	Modkor	2019	2020	2021	2025	2030
Befolkning	0	10 327 589	10 379 295	10 452 326	<i>10 676 587</i>	<i>10 917 101</i>
	2		10 379 294	10 452 325	10 676 586	10 917 101
	4		10 379 294	10 452 325	10 676 586	10 917 100
<i>Befolkning beräknad med födelse- och flyttnetton</i>	0	10 327 589	10 376 123	10 440 775		
	2		10 376 128	10 440 781		
	4		10 376 128	10 440 781		
Befolkning, 20-64 år	0	5 858 492	5 876 835	5 903 486		
	2		5 874 825	5 900 215	5 972 475	6 044 067
	4		5 874 825	5 900 215	5 972 489	6 044 288
Födda	0	114 523	113 077	114 263		
	2		113 077	114 263	114 221	119 163
	4		113 077	114 263	114 221	119 152
Avlidna	0	88 766	98 124	91 958		
	2		98 124	91 958	90 712	97 561
	4		98 124	91 958	90 712	97 560
Inflyttning	0	652 256	648 941	675 501		
	2		612 948	621 107	623 654	634 884
	4		612 948	621 107	623 654	634 964
Utflyttning	0	584 169	615 360	633 154		
	2		579 362	578 759	586 087	599 125
	4		579 362	578 759	586 087	599 206
<i>Inflyttning - Utflyttning</i>	0	68 087	33 581	42 347		
	2		33 586	42 348	37 567	35 759
	4		33 586	42 348	37 567	35 758

Snabbrapport **Befolkning** för modellkörning 4 har här kompletterats med sparade resultat för modellkörning 2. Rikets befolkning för 2025 och 2030 enligt SCB:s prognos visas i *kursiv*.

I modellkörning 4 blir resultatet för Befolkning för alla län nära nog detsamma som i modellkörning 2, vilket är förväntat. Den enda skillnaden i förutsättningar är fler inflyttare till Västerbotten, 9 000, och lika många utflyttare från övriga landet.

Vi kan också notera att befolkningen 20-64 år är marginellt större 2030.

5 Modellkörning [4] - Snabbrapport Eftermodell, per län

Län	Befolkning 2030			Sys dagbefolkning 2030			Sys nattbefolkning 2030			
	Modellkörning	4	2	diff 4-2	4	2	diff 4-2	4	2	diff 4-2
01 Stockholms län		2 595 786	2 598 035	-2 249	1 409 087	1 410 424	-1 337	1 339 281	1 340 556	-1 275
03 Uppsala län		430 033	430 554	-522	191 187	191 436	-250	217 602	217 894	-292
04 Södermanlands län		313 243	313 368	-125	129 530	129 580	-50	143 025	143 082	-57
05 Östergötlands län		487 087	487 400	-313	235 325	235 484	-159	238 443	238 608	-165
06 Jönköpings län		377 121	377 273	-152	194 916	194 998	-82	191 562	191 644	-82
07 Kronobergs län		207 675	207 751	-76	108 230	108 269	-39	102 242	102 280	-38
08 Kalmar län		246 546	246 577	-31	114 345	114 355	-10	116 478	116 490	-12
09 Gotlands län		63 370	63 433	-63	29 394	29 426	-32	29 874	29 907	-33
10 Blekinge län		156 820	156 870	-50	72 984	73 006	-22	73 679	73 702	-23
12 Skåne län		1 487 419	1 487 781	-362	684 636	684 777	-142	697 598	697 750	-153
13 Hallands län		361 549	361 605	-56	158 122	158 142	-20	180 271	180 296	-25
14 Västra Götalands län		1 831 378	1 832 082	-704	941 156	941 523	-367	925 385	925 756	-372
17 Värmlands län		281 883	281 957	-75	130 768	130 800	-32	134 121	134 155	-35
18 Örebro län		316 552	316 722	-170	152 471	152 556	-85	153 732	153 820	-88
19 Västmanlands län		290 611	290 819	-208	131 232	131 332	-100	136 611	136 718	-107
20 Dalarnas län		287 814	287 972	-157	137 819	137 898	-79	138 214	138 295	-81
21 Gävleborgs län		286 624	286 882	-258	132 860	132 986	-126	134 373	134 503	-130
22 Västernorrlands län		236 088	236 670	-582	115 306	115 622	-316	115 066	115 381	-315
23 Jämtlands län		131 613	131 815	-202	66 000	66 112	-111	66 670	66 782	-112
24 Västerbottens län		288 785	279 348	9 437	147 545	141 786	5 759	148 999	143 217	5 782
25 Norrbottens län		239 104	242 185	-3 081	119 228	121 039	-1 812	118 917	120 717	-1 800
Riket		10 917 101	10 917 101	0	5 402 141	5 401 553	589	5 402 141	5 401 553	589

I modellkörning 4 förändras befolkningens fördelning jämfört med modellkörning 2; högre befolkning i Västerbotten och lägre befolkning i övriga län. Observera att förändringen per län är något större än förändringen av antalet in-/utflyttare 2025-2030. Det förklaras av att födelsenettet påverkas.

Till följd av befolkningsförändringen förändras arbetskraftsutbud och sysselsatt nattbefolkning proportionellt. Dessutom, med oförändrade andelar in- och utpendling, förändras sysselsatt dagbefolkning i direkt proportion till förändringen av sysselsatt nattbefolkning.

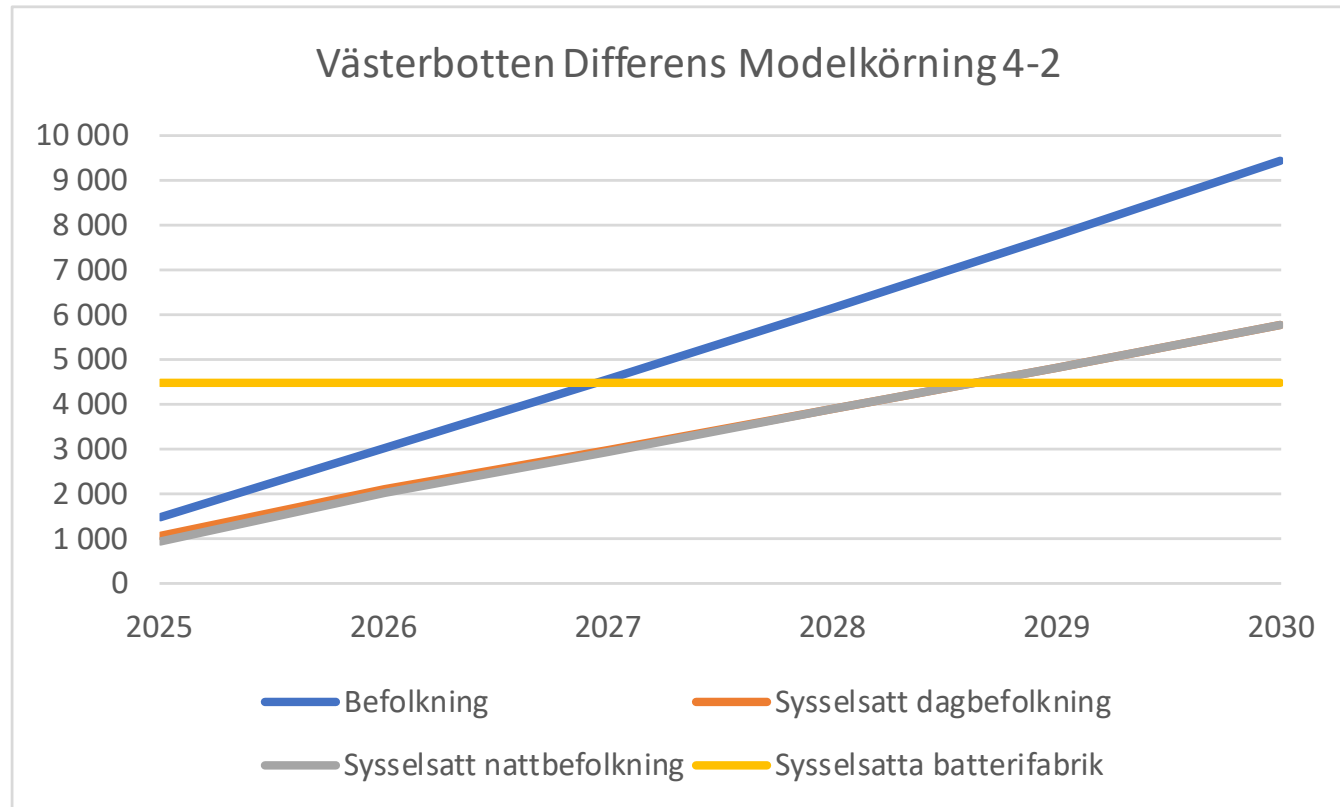
Kvoten mellan det ökade antalet sysselsatta i Västerbotten (5759) och antalet sysselsatta vid batterifabriken (4500) är 1,28.

Kan denna kvot tolkas som fabriken's sysselsättningsmultiplikator?

Bara delvis och indirekt. 0. Hur stora indirekta sysselsättningseffekter som batterifabriken ger upphov till begränsas av tillgången på arbetskraft. Det är till följd av den **ökade inflyttningen** som den sysselsatta nattbefolkningen (arbetskraften) ökar med cirka 580

Batterifabriken's direkta och indirekta effekt på **efterfrågan** på arbetskraft är sannolikt större än 5800. I en tidigare kommentar har vi påpekat att batterifabriken inledningsvis kan medföra att annan verksamhet trängs undan, och att batterifabriken till en början inte når upp till 4500 sysselsatta. Se nästa bild!

5 Modellkörning [4] - Snabbrapport Eftermodell, Västerbottens län

I modellkörning 4 har vi antagit ökad inflyttning till Västerbotten med 1500 per år 2025-2030. Befolkningsförändringen blir något större vilket förklaras av att födelsenettet påverkas.

Till följd av befolkningsförändringen förändras arbetskraftsutbud, samt sysselsatt natt- och dagbefolkning förändras proportionellt. Totalt ökar sysselsättningen med drygt 900 personer per år 2025-2030.

Samtidigt har vi antagit att batterifabriken sysselsätter 4500 personer redan år 2025. Det betyder att andra verksamheter trängs undan, det vill säga, sysselsättningen minskar i andra branscher. Det betyder också att antalet sysselsatta i batterifabriken inte kan nå upp till den nivå som förutsatts, förrän i slutet av perioden.

Du kan med resultaten från delmodell Regionalekonomi skapa rapporter för Sysselsättning per bransch för att se hur antalet sysselsatta per bransch förändras jämfört med modellkörning 2.

6 Övriga kalibreringar – Möjliga val

Kalibrering av födda och avlidna

I Handbok 1 beskrivs metoden för kalibrering av parametrarna för födelsetalens och dödsriskernas årliga förändring. Den metoden kan användas för att beräkna antalet födda och avlidna så att summan för alla län hamnar på samma nivå som i den nationella prognosen.

Börja med att från SCB:s statistikdatabas hämta (a) data för antalet födda och avlidna per år enligt den aktuella nationella befolkningsprognosen.

Från resultaten i delmodell Befolkning skapas sedan (b) rapporter för summa födda och avlidna per år i riket. Beräkna kvoter per år (a)/(b), och använd dessa kvoter för att skapa nya parameteralternativ för födelsetalens och dödsriskernas årliga förändring.

För att hamna på exakt samma nivå som i den nationella prognosen kan det behövas flera kalibreringar.

Exogen kommunal konsumtion

Hittills har vi använt default-inställningen för att beräkna den kommunala konsumtionen. Ett bättre alternativ är att styra den exogent. Det kan till exempel göras så att den kommunala konsumtionen per capita ökar i samma takt som i det nationella scenariot. En bättre, men mer krävande, beräkning är att styra den kommunala konsumtionen per bransch med befolkningens förändring per ålder och åldersspecifika styckkostnader för olika verksamheter (barnomsorg, grundskola, gymnasieskola, hälso- och sjukvård)

Exogen reallön

Hittills har vi använt default-inställningen för att beräkna den privata konsumtionen. Det innebär bland annat att löneinkomsten per sysselsatt antas öka i samma takt som arbetsproduktiviteten i respektive bransch.

I Handbok 1 beskrivs motiven för att i stället styra den privata konsumtion med exogen reallön. Det innebär att alla inkomster ökar i samma takt. Det implicerar en mer realistisk löneutveckling än att låta produktivetsökningen i respektive bransch vara styrande.

Vad är ett rimligt värde för parametern exogen reallön?

Långsiktigt ökar den privata konsumtionen i takt med disponibel inkomst och disponibel inkomst per capita ökar i ungefär samma takt i alla län. Exempel: Anta att den privata konsumtionen per capita ökar med 1,5 procent per år i det nationella scenariot. Denna ökningstakt kan vara ett rimligt antagande för exogen reallöneutveckling, vid framskrivningar på längre sikt.

Bostadsinvesteringar

Hittills har vi skrivit fram bostadsbyggandet exogent med kommunernas historiska byggande (ett genomsnitt av de senaste fem årens bostadsbyggande). Ett rimligare antagande är att relatera bostadsbyggandet till kommunernas befolkningsförändring.

Det kan Du göra med exogent bostadsbyggande, eller med modellberäknat byggande enligt den nyligen utvecklade bostadsmodulen.

För en beskrivning av den nya bostadsmodulen, se Raps hemsida\Dokumentation om Raps\ Praktisk dokumentation\ *Handbok Raps bostadsmodul*